

§ 12 GODKENDELSE
af husdyrbruget

Tyvsevej 12
6270 Tønder

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	VIGTIGE ADRESSER OG DATOER	5
2	INDLEDNING	6
3	AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE	7
3.1.	Samlet vurdering	7
4	VILKÅR.....	8
4.1.	Generelle forhold	8
4.2.	Staldindretning og anvendelse	8
4.3.	Lokalisering, ressourcer og anvendelse	8
4.3.1.	Landskabelige hensyn.....	8
4.3.2.	Energi og energibesparende foranstaltninger	8
4.3.3.	Vand og vandbesparende foranstaltninger.....	9
4.3.4.	Døde dyr.....	9
4.3.5.	Affald	9
4.3.6.	Management	9
4.3.7.	Egenkontrol.....	9
4.4.	Husdyrbrugets drift og generelle miljøforhold	10
4.4.1.	Spildevand	10
4.4.2.	Transport.....	10
4.4.3.	Risici	10
4.4.4.	Støj.....	10
4.4.5.	Skadedyr	11
4.4.6.	Kemikalier og olie	11
4.4.7.	Lysforhold	11
4.4.8.	Foranstaltninger vedr. ophør af produktion.....	12
4.5.	Bedste tilgængelige teknik	12
4.5.2.	Energibesparende foranstaltninger	12
4.5.3.	Vandbesparende foranstaltninger	12
4.5.4.	Management	12
4.5.5.	Staldteknologi	13
4.5.6.	Fodring.....	13
4.5.7.	Opbevaring af husdyrgødning.....	13
4.5.8.	Udbringning af husdyrgødning	13
4.6.	Ammoniak og lugt.....	13
4.6.1.	Ammoniak	13
4.6.2.	Lugt	14
4.7.	Arealer.....	14
4.7.1.	Ejede/forpagtede og aftalearealer	14
4.7.2.	Sædskifte	14
4.7.3.	Natur og bilag IV arter.....	15
5	MILJØTEKNISK BESKRIVELSE	16
5.1.	Staldindretning og anvendelse	16
5.2.	Lokalisering, ressourcer og management	17
5.2.1.	Generelle lokaliserings- og afstandskrav	17
5.2.2.	Landskabelige hensyn.....	18
5.2.3.	Energi	20
5.2.4.	Energibesparende foranstaltninger	20

5.2.5.	Vand	20
5.2.6.	Vandbesparende foranstaltninger	20
5.2.7.	Døde dyr.....	20
5.2.8.	Affald	20
5.2.9.	Management	21
5.2.10.	Egenkontrol.....	21
5.3.	Husdyrbrugets drift og generelle miljøoplysninger	21
5.3.1.	Spildevand	21
5.3.2.	Transporter	22
5.3.3.	Risici	22
5.3.4.	Støjklider	22
5.3.5.	Skadedyr	23
5.3.6.	Kemikalier og olie	23
5.3.7.	Foder og støvgener	23
5.3.8.	Lysforhold	23
5.3.9.	Foranstaltninger vedr. ophør af produktion.....	23
5.3.10.	Staldteknologi	23
5.3.11.	Fodringsteknologi.....	23
5.3.12.	Opbevaring af husdyrgødning	24
5.4.	Ammoniak og lugt.....	24
5.4.1.	Ammoniak	24
5.4.2.	Lugt	24
5.5.	Arealer	25
5.5.1.	Forpagtede arealer.....	25
5.5.2.	Ejede arealer.....	25
5.5.3.	Aftalearealer	25
5.5.4.	Nitrat	26
5.5.5.	Fosfor.....	27
5.5.6.	Udbringning af husdyrgødning	27
6	MILJØTEKNISK VURDERING	28
6.1.	Staldindretning og anvendelse	28
6.2.	Lokalisering, ressourcer og management	28
6.2.1.	Generelle lokaliserings- og afstandskrav	28
6.2.2.	Landskabelige hensyn.....	28
6.2.3.	Døde dyr.....	30
6.2.4.	Affald	30
6.2.5.	Egenkontrol.....	30
6.3.	Husdyrbrugets drift og generelle miljøoplysninger	30
6.3.1.	Spildevand	30
6.3.2.	Transporter	31
6.3.3.	Risici	31
6.3.4.	Støjklider	31
6.3.5.	Skadedyr	32
6.3.6.	Kemikalier og olie	32
6.3.7.	Foder og støvgener	33
6.3.8.	Lysforhold	33
6.3.9.	Foranstaltninger vedr. ophør af produktion.....	33
6.4.	Anvendelse af bedste tilgængelige teknik.....	33
6.4.1.	Energibesparende foranstaltninger	33
6.4.2.	Vandbesparende foranstaltninger	33
6.4.3.	Management	34

6.4.4.	Staldteknologi	34
6.4.5.	Fodringsteknologi.....	35
6.4.6.	Opbevaring af husdyrgødning	35
6.4.7.	Udbringning af husdyrgødning	35
6.5.	Ammoniak og lugt.....	36
6.5.1.	Ammoniak	36
6.5.2.	Lugt	37
6.6.	Arealer.....	38
6.6.1.	Ejede/forpagtede og aftale arealer	38
6.6.2.	Nitrat	38
6.6.3.	Fosfor.....	41
6.6.4.	Natur	41
6.7.	Bilag I arter	42
6.8.	Bilag IV-arter.....	42
6.9.	Alternative muligheder	44
7	HØRINGER.....	45
8	KLAGE	46
9	RELEVANTE REGLER OG LOVE.....	47
10	HUSK I ØVRIGT.....	48
11	BILAG.....	49

1 VIGTIGE ADRESSER OG DATOER

Ansøger

Navn: Kristen Vandel Jensen
Adresse: Tyvsevej 12, 6270 Tønder
Telefon: 7465 9070
Mobil: 2893 6066
E-mail: tyvse@pc.dk

Konsulent

Navn: Britt B. Paulsen, LandboSyd
Adresse: Peberlyk 2, 6200 Åbenrå
Telefon: 7436 5079
Mobil: 6161 7993
E-mail: bbp@landbosyd.dk

Kontaktperson på bedriften

Navn: Kristen Vandel Jensen
Adresse: Tyvsevej 12, 6270 Tønder
Telefon: 7465 9070
Mobil: 2893 6066
E-mail: tyvse@pc.dk

Bedriftsoplysninger

Navn: Unavngivet bedrift
Adresse: Tyvsevej 12, 6270 Tønder
CVR-nr.: 1711 1337
P.nr.: 1005256805
Matrikel nummer: Tyvse, Abild nr. 1
Ejendoms nummer: 5500016601

Vigtige datoer:

Ansøgningen modtaget den: 15.12.2008
Ansøgningen annonceret den: 07.07.2008
Nabo/partshøring i perioden: 07.12.2009 – 19.01.2010
Afgørelse om godkendelse er annonceret den: 02.02.2010
Klagefristen udløber den: 03.03.2010
Næste regelmæssige revurdering: Februar 2018

2 INDLEDNING

Tønder Kommune har meddelt miljøgodkendelse til udvidelse af dyreholdet på anlægget Tyvsevej 12, 6270 Tønder fra 266,5 dyreenheder svarende til 1.160 årssøer med smågrise til 337 dyreenheder svarende til 1.450 årssøer med smågrise (30 stk/årssø) samt overdækning af den eksisterende gyllebeholder. Der er i både nu- og ansøgt drift 4 heste 500–700 kg på ejendommen svarende til 1,74 DE, så det samlede antal dyreenheder, der gives godkendelse til, er 339 dyreenheder. Udvidelsen sker i eksisterende bygninger.

Udvidelsen skyldes tilpasning til erhvervets udvikling og ansøgers ønske om at udnytte de eksisterende stalde optimalt.

Godkendelsen meddeles på de vilkår, der fremgår af vilkårsdelen. Vilkårene skal overholdes og er en forudsætning for godkendelsen. Vilkår går videre end lovgivningen. Vilkårene er fastsat på baggrund af oplysningerne i ansøgningsmaterialet og den miljøtekniske beskrivelse.

Der er tidligere (den 29. november 2006) meddelt miljøgodkendelse af landbruget efter Lov om miljøbeskyttelse nr. 358. af 6. juni 1991.

Udvidelsen kræver en miljøgodkendelse i henhold til § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, der vedrører etablering, ændring eller udvidelse af husdyrbrug for mere end 75 DE.

Godkendelsen er udarbejdet af Tønder Kommune, Miljø og Natur, Rådhusstræde 2, 6240 Løgumkloster. Tønder Kommune er også tilsynsmyndighed.

Miljøgodkendelsen omfatter alene forholdet til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Øvrige relevante godkendelser/tilladelser i forhold til anden lovgivning (f.eks. spildevandsbekendtgørelsen) skal søges separat.

3 AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE

3.1. Samlet vurdering

Tønder Kommune har den 02.02.2010 meddelt miljøgodkendelse til udvidelse af dyreholdet på husdyrbruget Tyvsevej 12, 6270 Tønder fra 1.160 årssøer med smågrise indtil 7,2 kg til 1.450 årssøer med smågrise (30 stk./ årssø) indtil 7,3 kg svarende til en udvidelse fra 266,5 dyreenheder til 337 dyreenheder. Der er i både nu- og ansøgt drift 4 heste 500–700 kg på ejendommen svarende til 1,74 DE, så det samlede antal dyreenheder, der gives godkendelse til, er 339 dyreenheder.

I forbindelse med udvidelsen af dyreholdet skal den eksisterende gyllebeholder overdækkes, men ellers sker der ingen bygningsmæssige ændringer.

Godkendelsen er meddelt efter en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af husdyrbruget og i henhold til Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug nr. 1572 af 20. december 2006 § 12.

På baggrund af den miljøtekniske vurdering i kapitel 6 vurderes det sammenfattende, at virksomheden har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, når husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet i kapitel 5, den miljøtekniske beskrivelse, og overholder vilkårene i denne godkendelse. Samtidigt vurderes det, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelige med hensynet til omgivelserne.

Miljøgodkendelsen træder i kraft den 02.02.2010.

Hvor intet andet er nævnt, skal vilkårene være opfyldt ved godkendelsens ibrugtagning.

Miljøgodkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år efter denne afgørelse meddeles. Med "udnyttet" menes, at der er indsat et dyrehold svarende til den ansøgte produktion.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Retsbeskyttelsen udløber i februar 2018 - med mindre godkendelsen påklages - se kapitel 8. Vilklårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 40, stk. 2.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt, at foretage den første revurdering i februar 2018.

Helle H. Nielsen
Miljømedarbejder

4 VILKÅR

Miljøgodkendelsen meddeles på følgende vilkår:

4.1. Generelle forhold

- 4.1.1.1. Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på husdyrbruget Tyvsevej 12, 6270 Tønder. Til husdyrbruget er tilknyttet husdyrproduktionen vedrørende CHR nr.49369 og CVR nr. 1711 1337.
- 4.1.1.2. Husdyrbruget meddeles hermed godkendelse til et dyrehold på 1.450 årssøer med smågrise til 7,3 kg (30 stk./ årssø) samt 4 heste 500-700 kg, i alt svarende til 339 DE.
- 4.1.1.3. Ejer skal underrette Tønder Kommune om besætningens/produktionens størrelse, når godkendelsen er fuldt udnyttet eller senest 2 år efter godkendelsen er givet, d.v.s. senest den 02.02.2012.
- 4.1.1.4. Husdyrbruget skal anmelde og have miljømyndighedens accept, inden der må foretages ændringer af indretning og drift.
- 4.1.1.5. Et eksemplar af godkendelsen skal til enhver tid være tilgængelig for de personer, der har ansvaret for husdyrbrugets daglige drift. Herudover skal driftspersonalet til enhver tid være gjort bekendt med miljøgodkendelsens indhold og betingelser. Personalet skal specielt gøres opmærksom på de hensyn, der skal tages ved gyllehåndtering, håndtering af olie og brændstof, og de skal instrueres i, hvornår og hvordan beredskabet og miljømyndigheden skal tilkaldes/orienteres.
- 4.1.1.6. Ændringer i ejerforhold (eller hvem der har ansvar for driften) eller ophør skal meddeles til kommunen senest en måned efter ændringen.

4.2. Staldindretning og anvendelse

- 4.2.1.1. Husdyrbruget på Tyvsevej 12, 6270 Tønder skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsskema nr. 8249, version 4 og i overensstemmelse med de oplysninger der er indsendt.

4.3. Lokalisering, ressourcer og anvendelse

4.3.1. Landskabelige hensyn

- 4.3.1.1. Omkring søer beliggende inden for udspretningsarealerne og som er beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3 sættes der vilkår om, at der skal etableres en 2 m sprøjte- og gødningsfri bræmme. De omfattede søer kan ses på bilag 8.1.

4.3.2. Energi og energibesparende foranstaltninger

Se Bedst anvendelig teknik.

4.3.3. Vand og vandbesparende foranstaltninger

Se Bedst anvendelig teknik.

4.3.4. Døde dyr

4.3.4.1. Der stilles ingen vilkår.

4.3.5. Affald

4.3.5.1. Hvis der opbevares flydende farligt affald skal det opbevares indendørs i en beholder, som er lavet af tæt og solidt materiale. Beholderen skal stå i en spildbakke, der skal kunne indeholde volumen af den største beholder der opbevares i spildbakken.

4.3.5.2. Hvis der opbevares fast farligt affald skal det opbevares indendørs på fast og tæt bund.

4.3.6. Management

Se Bedst anvendelig teknik.

4.3.7. Egenkontrol

4.3.7.1. Oplysningerne fra egenkontrollen skal opbevares samlet, være opstillet overskueligt, hele tiden være opdateret og være lettilgængelige for tilsynsmyndigheden.

4.3.7.2. Oplysningerne skal fremvises for miljømyndigheden på forlangende og dokumentationen skal gemmes i minimum 5 år.

4.3.7.3. Der skal føres en driftsjournal over dyreholdet, journalen skal indeholde oplysninger og dokumentation for:

- Antal af indsatte dyr.
- Antal dyr bortskaffet til destruktion.
- Antal og vægt af dyr sendt til slagtning eller solgt levende

4.3.7.4. Der skal føres en driftsjournal over ressourceforbruget, det kunne evt. være i regnskabet. Journalen skal indeholde oplysninger om forbrug af:

- Brændstof, el, vand, kemikalier, foder.

4.3.7.5. Der skal foreligge dokumentation for korrekt affaldsbortskaffelse f.eks. i form af kvitteringer.

4.3.7.6. Der skal føres en journal, over husdyrgødningsaftaler og/eller forpagtningsaftaler. Det skal registreres hvilke arealer, der er tale om og hvor længe aftalen er gældende.

4.3.7.7. Der skal til enhver tid overfor tilsynsmyndigheden kunne fremlægges gødnings- og sædskifteplaner, samt gødningsregnskaber, som kan dokumentere, at husdyrgødningen udbringes miljømæssigt forsvarligt og at harmonikravet overholdes.

4.4. Husdyrbrugets drift og generelle miljøforhold

4.4.1. Spildevand

4.4.1.1. Der stilles ingen vilkår.

4.4.2. Transport

4.4.2.1. Senest 2 timer efter transport på offentlig vej, skal vejene være rengjort for gødningsrester m.m.

4.4.3. Risici

4.4.3.1. Der skal altid tjekkes før pumpning til gyllebeholderen, om der er plads til mere gylle.

4.4.3.2. Der skal etableres en jordvold vest for gylletanken til beskyttelse af vandløbet og naturområdet vest for ejendommen inden 02.08.2010. Volden skal kunne tilbageholde rumfanget af den mængde gylle, der maksimalt kan opbevares over terræn (svarende til 2.500 m³).

4.4.3.3. Der skal udarbejdes en beredskabsplan senest ved ibrugtagning af godkendelsen. Beredskabsplanen skal fremsendes og accepteres af kommunen.

4.4.4. Støj

4.4.4.1. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbrugets bygningsparcel, herunder fra stalden og gyllebeholderen, må ikke overstige følgende værdier, målt på den nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen (have m.v.).

	Kl.	Midlingstiden	dB(A)
Mandag-fredag	07 - 18	8 timer	55
Lørdag	07 - 14	7 timer	55
Lørdag	14 - 18	4 timer	45
Søn- og helligdage	07 - 18	8 timer	45
Alle dage	18 - 22	1 timer	45
Alle dage	22 - 07	0,5 timer	40
Spidsværdi	22 - 07	-	55

4.4.4.2. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A).

Ved ekstern støjbelastning menes støj hidrørende fra husdyrbrugets staldventilation og andre faste installationer, gyllepumper/omrørere, foderblanding, fejmaskine o. lign. samt foder- og andre transportere. Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

4.4.4.3. I forbindelse med høst og korntørring kan grænseværdien om aftenen og om natten forhøjes med 5 dB(S) i høstperioden, dog i højst 6 uger.

- 4.4.4.4. Miljømyndigheden/Tønder Kommune kan forlange, at husdyrbruget dokumenterer, at støjgrænserne er overholdt. Dokumentationen skal sendes til miljømyndigheden sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen. Tidsfristen herfor aftales med miljømyndigheden. Målingerne og dokumentationen skal udføres efter Miljøstyrelsens til enhver tid gældende vejledninger og af et firma, som er godkendt af Miljøstyrelsen.
- 4.4.4.5. Støjmålingerne skal foretages i punkter som forinden aftales med tilsynsmyndigheden og under de mest støjbelastede driftsforhold eller som kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkloder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.
- 4.4.4.6. Hvis støjgrænserne er overholdt, kan der kun kræves en årlig støjmåling. Udgifterne til dokumentationen betales af virksomheden.

4.4.5. Skadedyr

- 4.4.5.1. Der skal foretages effektiv skadedyrsbekæmpelse på ejendommen i overensstemmelse med Skadedyrlaboratoriets retningslinjer for fluebekæmpelse på gårde og Skadedyrlaboratoriets retningslinjer for rottebekæmpelse på gårde.
- 4.4.5.2. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes fri for affald, gødning og foderrester m.v. og de skal holdes på et højt hygiejneniveau.
- 4.4.5.3. Opbevaring af foder skal ske på en måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.m.).
- 4.4.5.4. Stalde, lagre og andre anlæg holdes i forsvarlig rottesikret stand, m.v. med henblik på at forhindre gode levemuligheder for rotter.

4.4.6. Kemikalier og olie

- 4.4.6.1. Brændstoftanken skal stå på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Selve tankningen skal ligeledes foregå på fast tæt bund.
- 4.4.6.2. Hvis der opbevares spildolie og andet flydende farligt affald, skal det opbevares indendørs i beholdere der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Beholderne skal stå i en spildbakke, hævet på en rist. Spildbakken skal kunne indeholde volumen af den største beholder, der opbevares i spildbakken.
- 4.4.6.3. Påfyldning af sprøjte skal foregå under opsyn og fra separat vandtank eller fra vandforsyning med monteret kontraventil, og minimum 5 m fra eventuelle vandboringer.

4.4.7. Lysforhold

Der stilles ingen vilkår.

4.4.8. Foranstaltninger vedr. ophør af produktion

- 4.4.8.1. Ved husdyrbrugets ophør, skal:
- Staldene rengøres og tømmes for dyr og gødning
  - Gyllebeholder, fortank med rørsystemer, gyllekanaler/-kummer m.v. tømmes og rengøres
  - Gødningsrester og spildevand bortskaffes efter gældende regler
  - Alle olietanke tømmes
  - Rester af kemikalier og andet affald bortskaffes i. h.t. kommunens affaldsregulativ

4.5. Bedste tilgængelige teknik

- 4.5.1.1. Husdyrbruget skal i forbindelse med de regelmæssige tilsyn redegøre for, hvad der er indført af renere teknologi siden sidst, samt i hvilket omfang, der er sket substitution af råvarer og hjælpestoffer til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer. Der skal arbejdes for nedbringelse af:
- ammoniakfordampning fra stalde, gødningslagre og ved udbringning af husdyrgødning.
  - kvælstoftab til overflade- og grundvand
  - fosfortab til overfladevand
  - lugtgener
  - vand-, energi-, olie-, kemikalie-, foder og næringsstofforbrug.

4.5.2. Energibesparende foranstaltninger

- 4.5.2.1. Ventilatorerne i de eksisterende stalde (fare- og løbestald) skal vedligeholdes og rengøres efter behov – dog mindst én gang om året, hvilket skal fremgå af f.eks en egenkontrol-journal.
- 4.5.2.2. Der skal anvendes naturlig ventilation i drægtighedsstaldene.
- 4.5.2.3. Varmen fra gyllekølingsanlægget skal genanvendes.
- 4.5.2.4. Der skal anvendes temperaturstyring i fare- og løbestald, som sikrer minimumsventilation, når der ikke er stor behov for ventilation.

4.5.3. Vandbesparende foranstaltninger

- 4.5.3.1. Der skal anvendes drikkekrug til opsamling af drikkevand i staldene.
- 4.5.3.2. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes således, at vandforbrug og vandspild minimeres.
- 4.5.3.3. Ejendommen skal drives som beskrevet i afsnit 6.4.2.

4.5.4. Management

- 4.5.4.1. Ejendommen skal drives som beskrevet i afsnit 6.4.3.

4.5.5. Staldteknologi

4.5.5.1. Ejendommen skal drives som beskrevet i afsnit 6.4.4.

4.5.6. Fodring

4.5.6.1. Der skal tilsættes fytase i foderet.

4.5.6.2. Sofoderet må gennemsnitligt indeholde 140 g råprotein/FE eller indholdet må variere indenfor korrektionsfaktoreren beregnet til 0,9391 ud fra følgende formel: $((FE \text{ pr. årssø} \times g \text{ råprotein pr. FE})/6250 - 1,5 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,024 \text{ kg N/ kg tilvækst}))/27,2$.

4.5.6.3. Der skal anvendes fasefodring ved søerne.

4.5.7. Opbevaring af husdyrgødning

4.5.7.1. Opbevaringskapaciteten skal være så stor, at der til enhver tid er kapacitet til opbevaring af gylle, vaskevand m.v. indtil udbringning kan ske.

4.5.7.2. Der skal etableres fast overdækning på gyllebeholderen inden den 02.08.2010.

4.5.7.3. Dybstrøelse skal køres direkte ud og nedpløjes.

4.5.8. Udbringning af husdyrgødning

4.5.8.1. Transport af husdyrgødning skal ske på en sådan måde, at så få beboelser som muligt påføres gener.

4.5.8.2. Påfyldning af gyllevogne og evt. tømning af gylle i anden beholder, skal foregå under opsyn og hvis der forekommer spild skal det straks opsamles.

4.5.8.3. Efter udbringning af gylle på mark og fyldning af gyllevogne skal det sikres, at diverse rør og slanger m.v. er tømt, så der ikke spildes gylle på veje.

4.5.8.4. Udbringningen skal ske som beskrevet i afsnit 6.4.7.

4.6. Ammoniak og lugt

4.6.1. Ammoniak

4.6.1.1. Gyllekølingsanlægget skal sættes i drift i løbe- og farestalden, så der køles på et samlet areal på 1.240 m². For at opnå en ammoniakreduktion på 12,5 %, skal der i gennemsnit over året køles med 13 W/m². Varmepumpen skal kunne levere en køleeffekt på mindst 31 kW, og hvis der installeres to varmepumper er det den samlede køleeffekt, der skal være på mindst 31 kW.

4.6.1.2. Anlægget for gyllekøling skal være i drift i 8.322 timer/år og være forsynet med en timetæller på varmepumpen.

- 4.6.1.3. Varmepumpens timetæller skal aflæses månedligt og antal driftstimer skal kunne dokumenteres for kommunen ved tilsyn. Evt. driftsstop samt årsag noteres også. Varmepumpen skal være i drift minimum 4.330 timer/år.
- 4.6.1.4. Køleanlægget skal være forsynet med et trykovervågningsystem samt en alarm og en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper køleanlægget. Anlægget må ikke kunne genstarte automatisk efter driftsstop.
- 4.6.1.5. Driften af gyllekølingsanlægget skal følge fabrikantens anvisninger om optimal drift og vedligeholdelse.

4.6.2. Lugt

- 4.6.2.1. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at staldene og fordringsanlæg holdes rene.

4.7. Arealer

4.7.1. Ejede/forpagtede og aftalearealer

- 4.7.1.1. Der må kun udbringes husdyrgødning på de ejede/forpagtede arealer, der er vist på bilag 11, samt på de viste aftalearealer, der ses på bilag 12 og 13.
- 4.7.1.2. Der må på bedriftsniveau maksimalt udbringes husdyrgødning med et dyretryk på 1,39 DE/ha.
- 4.7.1.3. Ændringer i husdyrbrugets ejede/forpagtede udbringningsarealer skal på forhånd anmeldes til kommunen, der vurderer, hvorvidt de nye arealer er mere sårbare end de hidtidige arealer.
- 4.7.1.4. Ændringer i aftalearealer skal på forhånd anmeldes til kommunen, der vurderer, hvorvidt de nye arealer er mere sårbare end de hidtidige arealer.
- 4.7.1.5. Forpagtningsaftaler skal kunne dokumenteres skriftligt f.eks. via ansøgning om enkeltbetaling ved miljøtilsyn.
- 4.7.1.6. Afsætning af husdyrgødning til aftalearealer skal kunne dokumenteres skriftligt f.eks. via gødningsregnskab ved miljøtilsyn.

4.7.2. Sædskifte

- 4.7.2.1. Der er i alt ca. 98,5 ha af de ejede/forpagtede arealer, der ligger inden for nitratfølsomt indvindingsområde. jf. Regionplan 2005. Området berører 23 marker (nr. 2, 3-0, 1, 6-0, 8-1, 7-0, TB 17-1, JN 29, JN 30, JN 28, AH 1-0, AH 3-0, AH 2-0, AH 7-0, AH 8-0, AH 6, AH 6, KH 2, AH 22-0, AJ, 4-0, 12, 12-1, Del af). Det skal derfor sikres, at den gennemsnitlige merudvaskning af nitrat fra rodzonen fra de 23 marker ikke overstiger 50 mg nitrat/l i ansøgt produktion eller at der ingen merudvaskning finder sted – det gøres vha. efterafgrøder.

4.7.2.2. Der skal anvendes 4 % ekstra efterafgrøder ud over Plantedirektoratets krav. Efterafgrøderne kan placeres på de 23 marker, der ligger i nitratfølsomt indvindingsområde.

4.7.2.3. Det er ansøgers ansvar at etableringen af efterafgrøden er vellykket.

4.7.3. Natur og bilag IV arter

Der må ikke sprøjtes eller køres husdyrgødning eller handelsgødning ud i en zone på 2 m omkring de § 3 beskyttede vandløb og 11 små beskyttede vandhuller/søer, der er vist på bilag 8. 1.

5 MILJØTEKNISK BESKRIVELSE

Godkendelsen bygger på oplysninger i den elektroniske ansøgning nr. 8249, version 4 med tilhørende bilag. Den elektroniske ansøgning er senest genberegnet den 26.11.2009.

Tønder Kommune har udarbejdet en række kortbilag til vurdering af påvirkninger på miljø og natur.

5.1. Staldindretning og anvendelse

Oplysninger om ejendommens indretning og drift i før og eftersituation fremgår af nedenstående skemaer. Se desuden situationsplanen, bilag 1.

Før

Nr.	Staldafsnit	Staldsystem	Dyr	Antal stier
1	Drægtighedsstald 1	Dybstrøelse	Søer	280
2	Drægtighedsstald 2	Dybstrøelse	Søer	280
3	Farestald	Delvis spaltegulv	Søer (med smågrise)	358
4	Løbestald	Delvis spaltegulv	Søer	260
6	Hestestald	Fastgødning	Heste (300 -500 kg)	4

Efter

Nr.	Staldafsnit	Staldsystem	Dyr	Antal
1	Drægtighedsstald 1	Dybstrøelse	Søer	291
2	Drægtighedsstald 2	Dybstrøelse	Søer	291
3	Farestald	Delvis spaltegulv	Søer (med smågrise)	358
4	Løbestald	Delvis spaltegulv	Søer	510
6	Hestestald	Dybstrøelse	Heste (300 -500 kg)	4

Bygninger

Nr.	Før	Efter	Anvendelse
1	Drægtighedsstald 1	Drægtighedsstald 1	Søer
2	Drægtighedsstald 2	Drægtighedsstald 2	Søer
3	Farestald	Farestald	Søer (med smågrise)
4	Løbestald	Løbestald	Søer
5	Lade	Lade	Halm og maskiner
6	Hestestald	Hestestald	Heste opstaldning
7	Gyllebeholder	Gyllebeholder	5000 tons gylle

5.2. Lokalisering, ressourcer og management

5.2.1. Generelle lokaliserings- og afstandskrav

Etablering af anlæg samt udvidelser og ændringer af eksisterende husdyrbrug for mere end 3 DE, der medfører forøget forurening, er jf. § 6 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, ikke tilladt følgende steder:

- 1) I et eksisterende eller fremtidigt byzone- eller sommerhusområde eller mindre end 50 m herfra.
Nærmeste eksisterende eller fremtidigt byzone- eller sommerhusområde ligger 3.000 m fra ejendommen Tyvsevej 12.
Området er Abild by.
- 2) I et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. eller mindre end 50 m herfra. Tyvsevej 12 ligger mere end 2.500 m fra nærmeste lokalplan i landzone.
- 3) I en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse. Nærmeste nabobeboelse til Tyvsevej 12, som også ejes af ansøger, er Tyvsevej 14, beliggende 105 m øst for den nærmeste drægtighedsstald. Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Tyvsevej 16 beliggende omkring 162 m nordøst for nærmeste drægtighedsstald.

Kortmateriale for ovenstående lokaliseringer ses på bilag 2.

Stalde og lign. samt gødningsopbevaringsanlæg for husdyrbrug for mere end 3 DE må jf. §8 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug ikke etableres inden for følgende afstande:

- 1) 25 m til ikke-almene vandforsyningsanlæg.
Nærmeste ikke-almene vandforsyningsanlæg er beliggende omkring 200 m øst for anlægget på ejendommen Tyvsevej 10.
- 2) 50 m til almene vandforsyningsanlæg.
Nærmeste almene vandforsyningsanlæg ligger mere end 3.000 m væk i Abild by.
- 3) 15 m til vandløb (herunder dræn) og søer.
I forbindelse med sidste byggeri blev alle dræn indenfor 15 m af bygningerne lagt om i tætte PVC rør. Nærmeste vandløb ligger omkring 45 m vest for staldene og ca. 20 m vest for gyllebeholderen.
Nærmeste sø ligger omkring 345 m vest/sydvest for løbestalden.
- 4) 15 m til offentlig vej og privat fællesvej.
Nærmeste vej er Tyvsevej, som der er ca. 85 m til fra løbestalden.
- 5) 25 m til levnedsmiddelvirksomhed.
Der er ingen levnedsmiddelvirksomhed på inden for 25 m af ejendommen.
- 6) 15 m til beboelse på samme ejendom.
Nærmeste staldbygning (farestalden) ligger ca. 84 m vest for stuehuset.

7) 30 m til naboskel.
Afstanden til naboskel (Matr. 9 Tyvse, Abild) er ca. 106 m.

5.2.2. Landskabelige hensyn

Særlige natur områder

Etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug for mere end 15 DE er jf. § 7 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, ikke tilladt, hvis anlægget ligger helt eller delvist inden for, eller der er mindre end 300 m fra anlægget til følgende beskyttede naturtyper og udvidelsen/ændringen medfører forøget ammoniakfordampning fra anlægget:

- 1) Højmoser
- 2) Lobeliesø
- 3) Hede større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder
- 4) Overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder
- 5) Hede, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for international naturbeskyttelsesområde
- 6) Overdrev, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.
- 7) Ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransalger og brunvandede søer og vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder.

Staldene på Tyvsevej 12 ligger mindre end 50 m øst for et, af Tønder Kommune udpeget, § 7 område. Det drejer sig om højmosen, Vesterhede. Det er beregnet, at der sker en reduktion af ammoniak depositionen til området ved hjælp af regnearket. Reduktionen er på 0,04 kg N/ha/år. Den samlede deposition er beregnet til 1,35 kg N/ha/år til et punkt beliggende ca. 325 m vest for gyllebeholderen.

Ligeledes ligger § 7 højmoserne, Havmosen og Østermose, også udpeget af Tønder Kommune, inden for en afstand af 1.000 m til Tyvsevej 12, se bilag 3, men længere væk end 300 m. Der er beregnet en reduktion af ammoniak depositionen til Havmosen, der ligger sydvest for anlægget, på 0,01 kg N/ha/år. Den samlede deposition på området er beregnet til 0,46 kg N/ha/år.

Til Østermosen, der ligger sydøst for anlægget, er der beregnet en merdeposition på 0,001 kg N/ha/år og den samlede deposition er beregnet til 0,4 kg N/ha/år. Det skal hertil nævnes, at der ingen meremission er fra anlægget i forbindelse med udvidelsen.

Både Vestermose, Havmose og Østermose er nedbrudte højmoser/fattigkær med klokkelyng, smalbladet kæruld og mindst to arter af tørvemoser.

Regionplanforhold - Landskabelige forhold

Ejendommen ligger uden for kystnærhedszonen og områder udpeget som værdifulde landskaber og uforstyrrede landskaber.

Ejendommen ligger uden for sø- og åbeskyttelseslinjer, skovbyggelinjer eller skovrejsningsområder.

Ejendommen og alle arealer ligger uden for strand- og klitbeskyttelseslinjerne.

Nærmeste fredede område er området omkring Draved Mose/Kongens Mose, ca. 2,7 km øst for ejendommen.

Ejendommen ligger uden for lavbundsarealer jf. Regionplanen (2005), men en del af udspretningsarealerne er beliggende i lavbundsområde, klasse IV - klassificeret som områder, hvorfra der ingen risiko er for okkerudledning.

Kortmateriale for ovenstående landskabelige forhold ses på bilag 4.

Regionplanforhold - Kulturhistoriske interesser

Ejendommen ligger uden for værdifulde kulturmiljøer, bevaringsværdige landsbyer og kulturlandskaber. Nærmeste udpeget område med værdifuld kulturmiljø er beliggende ca. 1.700 m øst for anlægget. Der er heller ikke fredede fortidsminder i nærheden af Tyvsevej 12 eller på de ejede/forpagtede udbringningsarealer.

Nærmeste kirkelandskab og kirkebyggelinje er ved Abild kirke over 2,5 km syd/ sydvest for anlægget.

Der findes ingen sten og jorddiger langs udbringningsarealerne, som der er beskyttet efter Museumslovens § 29a.

Kortmateriale for ovenstående kulturhistoriske forhold ses på bilag 5.

Regionplanforhold - Rekreative interesser

Tyvsevej 12 ligger mere end 2.500 m fra eksisterende eller planlagte sommerhusområder, arealudlæg til ferie-fritidsformål, cykelruter eller vandreamråder.

Nærmeste turistområde, starter over 6 km vest, henholdsvis syd for ejendommen. Området strækker sig ud til kysten mod vest. Der udøves således ikke væsentlige rekreative interesser i nærheden af ejendommen.

Kortmateriale for ovenstående rekreative interesser ses på bilag 6.

Regionplanforhold - Naturforhold

Nærmeste terrestriske § 3 beskyttet naturområde er en hede på ca. 2,9 ha. Området ligger ca. 130 m vest for staldanlæggene på Tyvsevej 12, 6270 Tønder. Heden ligger i forlængelse af en § 7 beskyttet højmosse, Vesterhede, der er karakteriseret ved at være våd og med dværgbuskesamfund og kløkkelyng. I forbindelse hermed ligger et § 3 beskyttet vandhul på ca. 2.830 m².

Et par af markerne beliggende nord for Tyvse ligger inden for områder, der i regionplanen er udlagt til områder med naturinteresser og gennemløbes af en biologisk spredningskorridor. Arealerne har dog været dyrket i mange år og driften af arealerne ændres ikke. En del af aftalearealerne er også beliggende i områder med naturinteresser og nogen af dem gennemløbes

også af en biologisk spredningskorridor, dem vil der blive vurderet på i §16 arealgodkendelsen.

Ingen af ejendommens ejede eller forpagtede arealer er beliggende i områder, der i regionplanen er udpeget som naturområder eller særlig næringsfattige naturområder.

Kort materiale for ovenstående naturforhold kan ses på bilag 7.

5.2.3. Energi

Projektet forventes at medføre en stigning i elforbruget fra et nuværende årligt forbrug på ca. 14.300 kWh til ca. 17.875 kWh. Elforbruget på ejendommen er forholdsvist lavt, hvilket skyldes at to af staldene er med naturlig ventilation.

Såfremt gyllekølingsanlægget kan producere den nødvendige varme, vil forbruget af fyringsolie til staldene sænkes fra ca. 6.000 l til 0 l. Brændstofforbruget, som hovedsageligt vil være diesel til markdrift, forventes ikke at ændres fra det nuværende årlige forbrug på 15.000 l.

5.2.4. Energibesparende foranstaltninger

Der udføres årlig rengøring af det mekaniske ventilationssystem i løbe- og farestalden. Der er temperaturstyring, alarmer mv. på ventilationsanlæggene. Der er automatiseret tænd og sluk af lys i staldene, og der er lavenergi lysstofrør.

5.2.5. Vand

Forbruget af drikkevand forventes at stige fra det nuværende årlige forbrug på 5.600 m³ til ca. 7.600 m³. Vand til vask af stalde, overbrusning mm. forventes at stige fra ca. 390 m³ til ca. 510 m³.

5.2.6. Vandbesparende foranstaltninger

Vandbesparelse opnås vha. drikkekopper, hvor vandet opsamles og drikkes senere. Der er drikkekopper/ trug i alle stalde. Farestalden sættes i blød inden vask, hvilket nedsætter det efterfølgende vandforbrug til rengøring. Stalden vaskes med højtryksrensere, hvilket er vandbesparende. De andre stalde vaskes sjældent.

Der er ikke udarbejdet egentlige planer for vedligehold og reparationer, men ved daglig inspektion vil eventuelle lækager blive opdaget og repareret med det samme.

5.2.7. Døde dyr

Efter aftale afhentes døde dyr ca. 2 gange/uge af DAKA. Smågrisene opbevares i container og søerne under kadaverdække, afhentningspladsen kan ses på situationsplanen, bilag 1.

5.2.8. Affald

Erhvervsaffald opbevares i container, der bortskaffes via Henning Sejer med tømningssordning hver 14. dag. Affaldet inkluderer emballage fra fodermineraler, papir, plast og pap.

Farligt affald som lysstofrør, elpærer, pesticiddunke, spraydåser og batterier afleveres på genbrugspladsen. Farligt affald bortskaffes efter kommunens regulativer.

Medicinrester og kanyler afleveres på apoteket eller til dyrlægen.

Spildolie, blyakkumulatorer samt olie- og brændstoffiltre findes ikke på ejendommen, da der stort set ingen maskiner er.

5.2.9. Management

Der er ikke egentlige uddannelses- og træningsprogrammer for de ansatte, men de sendes på relevante kurser i arbejdstiden, når der er behov for det, alt efter hvilke type arbejdsopgaver, de skal håndtere.

Der bliver udarbejdet gødningsplaner og gødningsregnskab for både brug af handelsgødning og husdyrgødning.

Rengøring i omkring ejendommen foretages jævnligt for at undgå uhygiejniske forhold og for at nedsætte risikoen for tilhold af eventuelle skadedyr, samt for at mindske risikoen for lugtgener for omkringboende.

Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug, men vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

5.2.10. Egenkontrol

Der føres følgende driftsjournaler:

- over indsatte dyr (pølte), antal dyr bortskaffet til destruktion, antal og vægt af dyr sendt til slagting eller solgt levende
- over ressourceforbruget (brændstof, el, vand kemikalier og foder) i regnskabet
- gødningsregnskab
- logbog over flydelag

5.3. Husdyrbrugets drift og generelle miljøoplysninger

5.3.1. Spildevand

Rengøringsvand fra staldene ledes til gyllebeholderen, og er automatisk medregnet i den gødningsmængde, der skal være opbevaringskapacitet til. Sanitært spildevand fra stuehuset og mandskabsrummet i farestalden og løbestalden ledes til septiktank, hvorfra vandet ledes videre til en grøft vest for ejendommen. Det skønnes, at der både før og efter udvidelsen vil være omkring 50 m³ pr. år.

Fra befæstede arealer og tag skønnes der, at der både før og efter udvidelsen vil være omkring 6.266 m³ pr. år. Tagvand og vand fra befæstede arealer bliver ledt via dræn til grøften vest for ejendommen.

Der vaskes ikke maskiner på gården, så der er ingen vaskeplads der afledes vand fra.

Afløbsplan kan ses på bilag 10.

5.3.2. Transporter

I forbindelse med udvidelse af besætningen vil der være et øget transportbehov fra og til ejendommen. Størsteparten af transporterne sker inden for normal arbejdstid (ml. kl. 7.00 og 16.00), mens der i forbindelse med høst og udkørsel af gylle vil kunne foregå transporter i aftentimerne/ om natten.

Skønnede antal transporter:

Transporter	Før udvidelse antal/år	Efter udvidelse antal/år
Foder	55	70
Fyringsolie/brændstof	0	0
Afhentning af smågrise	52	52
Levering af slagtesøer	52	52
Levering af polte	12	12
Afhentning af døde dyr	104	104
Diverse sækkevarer	52	52
Gyllekørsel	167	185
I alt	494	527

5.3.3. Risici

Gylleudslip og spild af diesel/kemikalier på en ejendom kan være alvorlige uheld med forurening af nærliggende naturområder til følge. Der er som sådan ikke lavet særlige foranstaltninger på Tyvsevej 12, 6270 Tønder for at imødegå driftsforstyrrelser og uheld, men anlægget er indrettet med henblik på at minimere risikoen for uheld.

Gyllen løber fra stald til forbeholder vha. træk og slip. Ved pumpning fra forbeholder til gyllebeholder aktiveres en kontakt i stalden og der tjekkes altid inden om der er plads i den store beholder før pumpning. Der er ingen pumpe på den store beholder så udslip herfra kan kun ske, hvis beholderen kollapser. Hvis dette skulle ske vil gyllen løbe i vandløbet vest for beholderen og videre over i det nærliggende naturområde, da der er fald derned. Gyllebeholderen er tilmeldt 10-års beholderkontrol.

Der findes kemikalieskab på ejendommen til opbevaring af kemikalier og dieselolietanken står på befæstet areal.

5.3.4. Støjklider

Støjkilde	Placering	Driftstid
Ventilationsafkast	På taget af løbe- og farestalden	Hele døgnet
Fodring	Alle staldafsnit	I dagtimerne
Lastbiler mv.	Indkørsel	I dagtimerne
Markarbejde	På bedriftens arealer	Især forår og sensommer

Der er som sådan ikke installeret støjdæmpende tiltag, men det kan nævnes at ventilatorerne er af nyere og støjsvag type.

5.3.5. Skadedyr

Der foretages pt. ingen fluebekæmpelse, idet der generelt ingen problemer er med fluer. Såfremt der vil blive behov for det vil fluebekæmpelse ske i overensstemmelse med Statens Skadedyrs Laboratoriums retningslinjer.

Ansøger har et privat firma (Kilten) til at foretage rottebekæmpelse. Kasserne med gift tilses ca. hver anden måned samt ved henvendelse. I øvrigt holdes ejendommen ryddelig og evt. foderspild opsamles med det samme så risikoen for rotter minimeres.

5.3.6. Kemikalier og olie

Bekæmpelsesmidler og øvrige kemikalier opbevares i aflåst kemikalieskab i et frostfrit rum.

Sprøjtning foretages af maskinstation. Påfyldning af sprøjten sker på befæstet areal med vand fra separat vandtank uden risiko for tilbageløb. Sprøjten vaskes efter endt brug i marken, hvor vaskevand også sprøjtes ud.

Fyringsolie til stuehuset opbevares i en olietank på 1.500 L fra 1981. Diesel opbevares i en 4.000 L dieselolietank fra 1988 med tank nr. 2284 og i en 2.500 L tank fra 2007 med godkendelses nummer 55-5820 og tank nummer 08H2568. Dieselolietankene står på befæstet areal.

5.3.7. Foder og støvgener

Foderet opbevares i 2 stk. 30 tons siloer i laden og 2 stk. gastætte 30 tons siloer ved farestalden. Det skønnes at håndtering af foder og halm, samt interne transportere vil være de største kilder til støvgener.

5.3.8. Lysforhold

Placeringen af de udendørs lys kan ses på situationsplanen (bilag 1), der ændres ikke på deres anvendelse eller placering i forbindelse med udvidelsen. Ligeledes vil der fortsat kunne ses lys fra staldene.

5.3.9. Foranstaltninger vedr. ophør af produktion

I forbindelse med ophør af husdyrproduktionen, vil der enten ske det, at ejendommen overdrages med alt indhold til en anden husdyrproducent eller anlægget vil blive tømt for dyr og gødning, og rester af kemikalier samt andet affald vil blive bortskaffet iht. Kommunens affaldsregulativ. Unødvendige olietanke vil blive sløjfet.

5.3.10. Staldteknologi

I de eksisterende drægtighedsstalde med naturlig ventilation er søerne løsgående på dybstrøelse. I farestalden og løbestalden blev der ved etablering af staldene installeret gyllekøling. For at overholde kravet til ammoniakfordampning bliver der i forbindelse med denne udvidelse sat krav til driften af gyllekølingsanlægget. Fare- og løbestald er desuden etableret med delvis spaltegulv og mekanisk ventilation.

5.3.11. Fodringsteknologi

I den ansøgte produktion vil der blive benyttet foder med et reduceret indhold af råprotein/FE, hvilket mindsker ammoniakfordampningen

væsentligt. Gennemsnitlig fodres søerne med maksimalt 140 g råprotein/FE. Der bliver desuden anvendt fytase, hvilket sikrer en bedre optagelse af fosfor og dermed en lavere fosforudskillelse i gødningen. Der vil løbende blive optimeret på foderforbrug og indhold af protein. Søerne fodres desuden med fasefodring.

5.3.12. Opbevaring af husdyrgødning

Der vil fremover blive produceret en årlig gødningsmængde på 5.365 tons gylle og 971,5 tons fast gødning.

Flydende husdyrgødning opbevares i en gyllebeholder på 5.000 m³ fra 2003. Beholderen bliver i forbindelse med udvidelsen overdækket for at overholde kravet til ammoniakfordampningen. Der har endnu ikke været 10 års beholderkontrol, men den vil blive kontrolleret i 2013.

Dybstrøelsen fra drægtighedsstaldene og hesteboksene køres direkte ud og nedpløjes. Der ud muges to gange årligt i foråret og efteråret.

5.4. Ammoniak og lugt

5.4.1. Ammoniak

Ved overdækning af gyllebeholderen, foderkorrektioner og tilslutning af gyllekølingsanlægget medfører udvidelsen på de 290 søer en nedgang i ammoniakemissionen fra anlægget på 41,61 kg N/år. Den samlede emission fra anlægget efter udvidelsen bliver således 4.177,9 kg N/år. Det generelle krav om ammoniakreduktion på 20 % (2008 krav) er mere end opfyldt, der reduceres med 847 kg N/år mere end hvad der er nødvendigt. Da meremissionen er negativ (- 41,61 kg N/år) vil der ingen meredeposition være på de nærliggende naturområder.

5.4.2. Lugt

I forbindelse med indsendelse af ansøgningsskemaet via www.husdyrgodkendelsen.dk er der foretaget en beregning af lugten efter henholdsvis den nye lugtvejledning (Vejledning om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug) og FMK-vejledningen (Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde" udgivet af FMK, 2. udgave). Geneafstanden fastsættes i hvert enkelt tilfælde på baggrund af den længste geneafstand beregnet efter de to vejledninger.

Der er taget højde for evt. lugtbegrænsende teknik, hyppig vindretning og kumulativ effekt ved lugtberegningen. Beregningen omfatter kun staldene.

Udvidelsen vil medføre en mindre stigning i lugt fra ejendommen. Lugtgeneafstanden er fremover beregnet til 439 m mod byzone, 256 m mod nærmeste samlede bebyggelse og 139 m mod enkelt bolig.

Den nærmeste nabo uden landbrugspligt, som ikke ejes af ansøger, er Tyvsevej 16, 6270 Tønder beliggende 162 m nordøst for den nærmeste drægtighedsstald. Nærmeste samlede bebyggelse er i Sølsted og udløses af Abildvej 2B, 6270 Tønder omkring 2.020 m vest for staldene. Nærmeste byzone begynder ved Abild omkring 3.215 m syd for staldene.

5.5. Arealer

Husdyrbrugets arealer omfatter i alt 190,46 ha, hvoraf 120,62 ha er ejet og 69,84 ha er forpagtet.

5.5.1. Forpagtede arealer

Ejendom	Antal hektar	Matrikel nr. og ejerlav
Poldevej 6, 6270 Tønder	13,72	19 og 490 Sølsted, Abild
Ribelandevej 90, 6270 Tønder	15,4	512, 188 og 128 Sølsted, Abild
Kirkevej 3, 6270 Tønder	2,96	852 Abild, Abild
Blåbjergvej 3, 6270 Tønder	27,06	104 og 288 Sølsted, Abild samt 17 Tyvse, Abild
Adelvadvej 7A, 6270 Tønder	1,8	181 Sølsted, Abild
Sølstedvej 5, 6270 Tønder	7,4	13 og 468 Sølsted, Abild
Sølstedvej 3, 6270 Tønder	1,5	88 Sølsted, Abild

5.5.2. Ejede arealer

Ejendom	Antal hektar	Matrikel nr. og ejerlav
Tyvsevej 12, 6270 Tønder	46,5	1, 33, 59, 141, 142, 143 og 144 Tyvse, Abild
Nørrevej 40, 6270 Tønder	39,4	86 Tyvse, Abild 16, 42, 748, 750, 803 og 813 Abild ejerlav, Abild
Koldingvej 10, 6270 Tønder	52,8	36, 50, 55, 151 og 152 Tyvse, Abild

Ejede/forpagtede udspretningsarealerne fremgår af kortbilag 11.

Husdyrbruget udbringer husdyrgødning svarende til ca. 1,39 DE/ha og opfylder dermed harmonibestemmelserne (krav om maksimalt 1,4 DE/ha). På de ejede/ forpagtede arealer anvendes standard sædskifte og 4 % ekstra efterafgrøder udover Plantedirektoratets krav.

5.5.3. Aftalearealer

Samlet set er der indgået aftale om, at der pr. planperiode skal afsættes 221,2 DE svinegylle. Der er indgået aftale med:

Navn	Adresse	Antal DE	Kg N	Kg P

Helge Andersen	Åbenråvej 5, 6270 Tønder	107	10.481	2636
Torben Jensen	Dravedvej 8, 6240 Løgumkloster	114,2	11.186	2813

Aftalearealerne udgør i alt 216 ha, hvor af en del af både Helge Andersens og Torben Jensens arealer er beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde. Der udarbejdes derfor separate §16 arealgodkendelser for ovenstående husdyrgødningsaftaler.

Aftalearealernes beliggenhed er vist på bilag 12 og 13.

Der tilføres husdyrgødning fra bedriftens andre ejendomme: Koldingvej 10, 6270 Tønder (25.000 smågrise) og Nørrevej 40, 6270 Tønder (1.260 polte/slagtesvin). Harmonikravet (jf. husdyrbekendtgørelsen) og ejerkravet (jf. arealkravbekendtgørelsen) til den samlede produktion fra Tyvsevej 12, Nørrevej 40 og Koldingvej 10 på 487 dyreenheder udgør henholdsvis 348 ha og 100 ha. Harmonikravet og ejerkravet er opfyldt jf. ovenstående oplysninger.

5.5.4. Nitrat

Nitrat til overfladevand

Nitratudvaskningen til overfladevand fra arealerne må maksimalt være på 77,0 kg N/ha, og det er i ansøgningen beregnet til 75,1 kg N/ha.

Ingen af udspretningsarealerne ligger indenfor områder, der er udpeget som nitratklasser eller fosforklasser, se bilag 8.2.

Nærmeste § 3 beskyttede sø ligger omkring 185 m vest for staldanlæggene, søen ligger i et mindre hede areal som ikke bruges som udspretningsareal. På en del af bedriftens andre arealer ligger der søer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, se bilag 8.1.

Omkring 250 m nord for ejendommen ligger der et vandløb beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, Sejersbækken. Sejersbækken afvander direkte til vadehavet. En del af bedriftens arealer beliggende syd for Tyvse afvander til det § 3 beskyttede vandløb, Galgestrøm, som leder vand til Vidåen. Vidåen er Natura2000 område og afvander til vadehavet der tillige er Natura2000 område. Vidåen er klassificeret som B3 (karpefiskevand).

Nitrat til grundvand

Alle udspretningsarealer, undtagen markerne beliggende i Hostrup Ejerlav, Hostrup 36, ligger i et planlagt indsatsområde for grundvand.

En stor del af udspretningsarealerne både ejet/ forpagtede arealer og aftale-arealer er ligeledes beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde. Det nitratfølsomme indvindingsområde er hovedsageligt beliggende nord for ejendommen og i et bælte syd for Abild by.

Regionplanen retningslinje 6.2.3 angiver, at landbrug der medfører risiko for grundvandsforurening ikke må udvides uden, at det er dokumenteret, at det pågældende landbrug kan drives på en måde der minimerer forureningsrisikoen til et acceptabelt niveau.

Kortmateriale for grundvandsforholdene ses på bilag 9.

For arealerne beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde skal merudvaskningen til grundvandet være 0 mg nitrat/l eller mindre i forhold til nudrift situationen, hvis udvaskningen i nudrift er 50 mg nitrat/l eller der over. Følgende arealer er beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder – og den beregnede udvaskning kan ses herunder.

Mark nr.	Udvaskning (nudrift mg nitrat/l)	Udvaskning (ansøgt merbelastning mg nitrat/l)
2	61	0
3-0	50	0
1	63	0
6-0	61	0
8-1	50	0
7-0	50	0
TB mark 17-1	63	0
JN mark 29	63	0
JN mark 30	63	0
JN mark 28	63	0
AH mark 1-0	62	0
AH mark 3-0	52	0
AH mark 2-0	52	0
AH mark 7-0	52	0
AH mark 8-0	52	0
AH mark 6	62	0
KH 2	62	0
AH mark 22-0	62	0
AJ	62	0
4-0	50	0
12	52	0
12-1	52	0
Del af	62	0

5.5.5. Fosfor

Kravet om P overskud er overholdt. Den ansøgte drift medfører en stigning på 14,9 kg P/ha/ år i forhold til nudrift situationen. Stigningen er ikke problematisk, da arealerne ikke er beliggende i områder, der afvander til fosforfølsomme områder.

5.5.6. Udbringning af husdyrgødning

Der bruges normalt traktor og gyllevogn med slæbeslager til udbringning af gylle, da det medfører for store afgrødeskader at benytte nedfælder i voksende afgrøder. På græsmarker og sort jord beliggende i bufferzoner til §7 arealer nedfælles gyllen.

Efter udspreddning af dybstrøelse nedpløjes det hurtigt jf. reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Gødningsmængden tilpasses de enkelte afgrøders behov og tilpasses evt. tilførsel af anden gødningstype.

6 MILJØTEKNISK VURDERING

I Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og i Bekendtgørelse om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, herefter omtalt som loven, bekendtgørelsen eller lovgivningen, har Folketinget og Miljøministeren fastsat de beskyttelsesniveauer for lugt, nitrat, fosfor og ammoniak, der skal anvendes i kommunens vurdering af, om der er væsentlige virkninger på miljøet ved godkendelser af husdyrbrug.

Det fremgår af lovgivningen, at kommunen desuden for hver ansøgning skal foretage en konkret vurdering, samt at kommunen på den baggrund i særlige tilfælde kan stille vilkår, der rækker ud over det fastsatte beskyttelsesniveau. Det vil f.eks. være tilfældet, hvis der er naturområder, som kommunen vurderer ikke beskyttes tilstrækkeligt ved det fastlagte beskyttelsesniveau.

Ligeledes påhviler det kommunen at vurdere konkret, om en ansøgt aktivitet vil være i overensstemmelse med EU's habitatdirektivforpligtelser. Den ansøgte aktivitet må således ikke medføre negativ påvirkning af de arter og naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for et internationalt naturbeskyttelsesområde.

Det fremgår af husdyrlovgivningen, at det i husdyrbrugslovgivningen fastsatte beskyttelsesniveau som udgangspunkt er tilstrækkeligt til at sikre overensstemmelse med habitatdirektivforpligtelserne.

6.1. Staldindretning og anvendelse

Såfremt husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet vurderes det, at beskyttelsesniveauerne for lugt og ammoniak vil være overholdt, der vil derfor blive sat vilkår om at ejendommen drives som oplyst i ansøgningsskema 8249, version 4. Lugt og ammoniak vurderes senere.

Det understreges at laden ikke må anvendes til dyrehold.

6.2. Lokalisering, ressourcer og management

6.2.1. Generelle lokaliserings- og afstandskrav

Udvidelsen sker i eksisterende bygninger, der alle ligger uden for forbudszonerne. De generelle afstandskrav er også opfyldt. Det vurderes derfor at alle afstandskrav/lokaliseringskrav er overholdt og der stilles derfor ingen vilkår.

6.2.2. Landskabelige hensyn

Særlige natur områder

Vesterhede, der begynder ca. 40 m vest for ejendommen er af Tønder Kommune udpeget til at være § 7 område med våd dværgbuskesamfund og kløkkelyng. Denne naturtype har en tålegrænse på mellem 10 – 25 kg N/ha/år. Dvs. Tyvsevej 12, 6270 Tønder ligger i bufferzone I, hvor etablering af nyanlæg er forbudt med mindre udvidelsen ikke medfører en forøget ammoniakfordampning fra anlægget.

Ligeledes ligger § 7 højmosen, Havmosen og Østermose, også udpeget af Tønder Kommune, inden for en afstand af 1.000 m til Tyvsevej 12, 6270

Tønder. Disse moser har intet udpegningsgrundlag, men højmoser har generelt en lav tålegrænse på mellem 5 – 10 kg N/ha/år. Dvs. ejendommen i forhold til disse højmoser ligger i bufferzone II, hvor der dog er mindre restriktioner end i bufferzone I. I bufferzone II må merbelastningen af ammoniak i naturområdet ikke overskride en grænse på 0,3 – 0,7 kg N/ ha pr. år. Grænsen afhænger af antallet af andre husdyrbrug med mere end 75 DE, der ligger inden for samme bufferzone og som er placeret nærmere end 1.000 m fra dele af staldanlæggene på det husdyrbrug, der skal have godkendelsen.

For at overholde kravet om ingen forøget ammoniakfordampning fra anlægget vil der blive sat vilkår om overdækning af den eksisterende gyllebeholder, tilslutning af gyllekølingsanlægget i løbe- og farestalden samt vilkår om foderkorrektioner. Det betyder, at meremissionen fra anlægget bliver negativ (- 41,61 Kg N/år) og, at der derfor ingen merdeposition vil være i området fra Tyvsevej 12, 6270 Tønder, hvilket beregningerne også viser.

Da projektet ingen meremission giver og det generelle beskyttelsesniveau fastlagt i loven er overholdt, vurderes det, at udvidelsen kan gennemføres uden at påvirke de særlige § 7 beskyttede naturområder negativt. Moserne er heller ikke udpeget som EU-habitatområde.

Regionplanforhold - Landskabelige forhold

Udvidelsen sker i eksisterende bygninger uden at ændre på indretningen, drift og udseende af staldanlæg, dog overdækkes den eksisterende gyllebeholder. Det vurderes, at der dengang staldene blev bygget blev taget tilstrækkelig hensyn til de landskabelige interesser og at overdækningen af gyllebeholderen ikke vil genere naboer, da beholderen er placeret mindre synligt bag staldene. Overdækningen vil blive 1,46 m høj + højden af gyllebeholderen over terræn, i alt ca. 4 m. Bag gyllebeholderen ligger et natur område med mindre træer og krat, der får overdækningen til at fremstå mindre synlig. Der bliver på den baggrund ikke stillet vilkår til beskyttelse af de landskabelige forhold.

Regionplanforhold - Kulturhistoriske interesser

Udvidelsen sker i eksisterende bygninger uden at ændre på indretningen, drift og udseende af staldanlæg, dog overdækkes den eksisterende gyllebeholder. Da der ingen relevante udpegninger findes i nærheden af Tyvsevej 12 vurderes det, at der ikke er baggrund for at stille vilkår til beskyttelse af de kulturhistoriske interesser.

Regionplanforhold - Rekreative interesser

Nærmeste turistområde, starter over 6 km vest, henholdsvis syd for ejendommen. Området strækker sig ud til kysten mod vest. Tyvsevej 12 ligger mere end 2.500 m fra eksisterende eller planlagte sommerhusområder, arealudlæg til ferie-fritidsformål, cykelruter eller vandreområder. Der udøves således ikke væsentlige rekreative interesser i nærheden af ejendommen og på den baggrund vurderes det, at der ikke skal stilles vilkår til beskyttelse af de rekreative interesser.

Regionplanforhold - Naturforhold

Da der ingen merbelastning med luftbåren ammoniak sker, ved den ansøgte udvidelse, medfører udvidelsen ingen negativ påvirkning på det omtalte § 3 område (hede). Ligeledes vil driften af markerne gennemløbet

af den biologiske spredningskorridor og driften af markerne udpeget som områder med naturinteresser ikke blive ændret. De § 3 beskyttede søer beliggende inden for udspretningsarealerne kan imidlertid være leve-/ ynglested for forskellige bilag IV arter jf. kapitel 6.7. Der stilles derfor vilkår om 2 m sprøjte- og gødningsfrie bræmmer omkring § 3 søerne.

Den ansøgte drift vurderes ikke, med de stillede vilkår om bræmmer at påvirke § 3 områderne (søerne), den biologiske spredningskorridor eller områderne udpeget med naturinteresser i negativ retning.

6.2.3. Døde dyr

Døde dyr opbevares i overensstemmelse med Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr (nr. 439 af 11. maj 2007). Tønder Kommune vurderer derfor, at der ikke er behov for at stille vilkår til opbevaring af døde dyr.

6.2.4. Affald

Husdyrbruget bortskaffer affaldet i overensstemmelse med kommunens regulativer. Affaldet opbevares indtil afhentning/aflevering indendørs eller i containere.

Der stilles vilkår til opbevaring af farligt affald. Tønder Kommune vurderer, at der tages tilstrækkelig hensyn til omgivelserne og at muligheden for genanvendelse og recirkulation kan udnyttes.

6.2.5. Egenkontrol

De hidtil førte driftsjournaler anses også fremadrettet for anvendelige som dokumentation for overholdelse af de forskellige vilkår. Dog bliver det ikke længere nødvendigt at føre logbog over flydelaget på gyllebeholderen, da der installeres en fast overdækning på gyllebeholderen.

Der vil også fremadrettet blive sat vilkår om, at ansøger fører de beskrevne driftsjournaler og om hvordan de skal fremstå, da de vil kunne forebygge og begrænse risikoen for forurening og de vil kunne fungere som dokumentation. Desuden vil der blive sat vilkår om dokumentation for affaldsbortskaffelsen, for at sikre, at det bliver gjort korrekt.

6.3. Husdyrbrugets drift og generelle miljøoplysninger

6.3.1. Spildevand

Tagvand fra de tre eksisterende staldbygninger og laden ledes via drænen til en grøft vest for anlægget. Det sanitære spildevand ledes til en septiktank, der også har afløb til grøften.

Der gøres opmærksom på at afledning af sanitært spildevand og tagvand fra driftsbygninger og andet overfladevand til dræn/vandløb, nedsivning eller lignende ikke er omfattet af denne miljøgodkendelse men kræver særskilt tilladelse efter "Spildevandsbekendtgørelsen" fra Tønder Kommune. Der bliver derfor ikke sat noget vilkår vedr. spildevand i denne miljøgodkendelse.

6.3.2. Transporter

Størsteparten af transporterne er af husdyrgødning, foder og dyr. Projektet medfører en stigning af transporter fra ejendommen, men da det hovedsageligt sker indenfor normal arbejdstid (ml. kl. 7.00 og 16.00) undtagen i forbindelse med høst og udkørsel af husdyrgødning, vurderes det, at der tages tilstrækkelig hensyn til de nærmeste naboer.

Dog stilles der vilkår om at veje ved spild og tilsmudsning skal rengøres efter brug.

6.3.3. Risici

Den største risiko for omgivelserne er uheld med gylle. Enten sprængning af beholderen eller uheld i forbindelse med håndtering af gylle. Endvidere kan der ske uheld ved pumpning af gylle fra fortank til gyllebeholder.

Der står i ansøgningsmaterialet beskrevet, at der altid tjekkes før pumpning fra forbeholder til gyllebeholder, om der er plads i gyllebeholderen og at pumpning kun kan aktiveres af en kontakt i stalden. Dvs. uvedkommende ikke kan aktivere pumpen.

Da gyllebeholderen ligger tæt på et vandløb og et naturområde vil det være hensigtsmæssigt at etablere en jordvold vest for gyllebeholderen for at forhindre evt. forurening, hvis gyllebeholderen skulle kollapse.

Med vilkår om ovenstående foranstaltning/ procedure vurderes det, at der bliver taget tilstrækkelige tiltag for at minimere risikoen for forurening af den omkringliggende natur. I tilfælde af sprængning af gyllebeholderen vil jordvolden forhindre, at gylle løber i grøften, der leder vand til det § 3 beskyttede vandløb nord for ejendommen og videre over i naturområdet vest for staldanlægget.

Det vurderes også at dieselolietankene er placeret stabilt og, at man tydeligt vil kunne se, hvis tanken er utæt og man vil kunne opsamle evt. spild. Ligeledes vurderes det, at kemikalierne opbevares sikkert i kemikalieskabet. Der bliver stillet vilkår til placering af dieselolietanken/ opbevaring af spildolie m.m. under Kemikalie og olie afsnittet. Der vil også blive sat vilkår om udarbejdelse af en beredskabsplan, så der sikres en effektiv standsning af og oprydning efter evt. uheld, ligesom ejendommens brandslukningsudstyr mm. vil blive vurderet.

6.3.4. Støjkloder

Der bliver ikke blandet foder på ejendommen og udpumpning af gylle sker med en dyk pumpe nede i en dyb brønd, så de væsentligste støjkloder, der er tilbage er: Støj fra transporter til og fra husdyrbruget og støj fra dyrene ved fodring.

Da husdyrbruget ligger i landzone uden lokalplaner og uden samlet bebyggelse i nærheden, er der ikke projekteret særlige tiltag for at dæmpe støjkloderne, hvilket heller ikke skønnes nødvendigt.

Tønder Kommune har ikke registreret klager over støj fra husdyrbruget.

For at sikre de nærmeste nabobeboelser mod væsentlige støjgener stilles der dog vilkår til det maksimale bidrag til den samlede støjbelastning. Støjgrænserne er fastsat i overensstemmelse med vejledningen fra Miljøstyrelsen nr. 5 fra 1984. Pga. ejendommens beliggenhed er der i forbindelse med ansøgningen om miljøgodkendelse ikke krævet dokumentation i form af målinger eller beregninger af husdyrbrugets nuværende støjniveau. I tilfælde af, at der på et senere tidspunkt findes nødvendigt (f.eks. pga. klager), at virksomheden dokumenterer, at støjvilkårene kan overholdes, stilles der vilkår om, at miljømyndigheden kan forlange en eftervisning af, at de fastsatte støjvilkår kan overholdes. Sådanne målinger/beregninger skal foretages og afrapporteres som "miljømåling – ekstern støj" i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning nr. 6 fra 1984 og nr. 5 fra 1993.

6.3.5. Skadedyr

Der er ingen problemer med skadedyr som fluer og rotter, idet der bl.a. foretages rottebekæmpelse af et privatfirma ca. hver 2. måned og ejendommen holdes pæn og ryddelig. På den baggrund vurderes det, at der pt. tages tilstrækkelig hensyn til de omkringboende. Der vil blive sat vilkår om fortsat at holde ejendommen pæn og ryddelig, samt vilkår for skadedyrsbekæmpelse, såfremt der skulle opstå problemer med skadedyr, for forsat at tage hensyn til de omkringboende.

6.3.6. Kemikalier og olie

Bekæmpelsesmidler og øvrige kemikalier bliver opbevaret i overensstemmelse med kemikalielovgivningen i kemikalie skabet. Det vurderes derfor, at der tages tilstrækkelig hensyn til forureningsrisikoen og der stilles ingen yderligere vilkår til opbevaring af kemikalier.

Kemikalielovgivningen foreskriver, at stoffer og produkter, der er mærket meget giftige (Tx), giftige (T), ætsende (C), sundhedsskadelige (Xn), irriterende (Xi) eller miljøfarlige (N) skal opbevares i originalemballage eller i tilsvarende emballage, der er mærket som den oprindelig.

Meget giftige (Tx) og giftige (T) midler skal ligeledes opbevares forsvarligt under lås, utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer o. lign.

Ætsende (C), sundhedsskadelige (Xn) og irriterende (Xi) skal opbevares forsvarligt og utilgængelige for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer o. lign.

For at undgå forurening af vandforsyning og grundvand, skal påfyldning af sprøjte foregå under opsyn og fra separat vandtank eller fra vandforsyning med monteret kontraventil. Påfyldning sker fra separat vandtank, hvilket der vil blive sat vilkår om, at der også skal gøres fremadrettet.

Fyringsolie til stuehuset samt traktordiesel vurderes også at blive opbevaret i overensstemmelse med Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (BEK. Nr. 724 af 01/07/2008). Det vurderes dette er tilstrækkeligt for at undgå olieforurening, og der stilles derfor vilkår til fortsat at opbevare dieselolie/spildolie m.m. i overensstemmelse med bekendtgørelsen.

6.3.7. Foder og støvgener

Det er skønnet at håndteringen af foder og halm, samt interne transporter vil være de største kilder til støvgener.

Som hovedregel vil støv fra husdyrbruget alene kunne være til gene for nærtliggende naboer. På grund af driftsbygningernes beliggenhed vurderes det, at de nærmeste naboer er tilstrækkeligt sikret mod væsentlige daglige støvgener, og at støv kun i sjældne tilfælde f.eks. i forbindelse med høst vil give anledning til gener uden for ejendommen. Der stilles derfor ikke vilkår til begrænsning af støvgener.

6.3.8. Lysforhold

Placeringen af de udendørs lys kan ses på situationsplanen, bilag 1. Lysenes placering og anvendelse ændres ikke, og udvidelsen medfører ingen forøgede lysgener. Det vurderes derfor, at der er taget tilstrækkelig hensyn til de omkringboende og der stilles ingen vilkår til lysforholdene.

6.3.9. Foranstaltninger vedr. ophør af produktion

Ved evt. ophør af husdyrproduktionen vil der enten ske det, at ejendommen overdrages med alt indhold til en anden husdyrproducent – ellers vil anlægget blive tømt for dyr og gødning, stalden vil blive rengjort og rester af kemikalier samt andet affald vil blive bortskaffet i.h.t. kommunens affaldsregulativ. Det vurderes, at vilkår om det ovenfor beskrevet er tilstrækkeligt for at tage hensyn til omkringboende, landskabet og eventuelle forureningsfare.

6.4. Anvendelse af bedste tilgængelige teknik

6.4.1. Energibesparende foranstaltninger

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anses følgende tiltag for at være BAT: Lavenergibelysning, naturlig ventilation, eftersyn og rengøring af ventilatorer samt temperatursyring, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation. På ejendommen Tyvsevej 12, 6270 Tønder anvendes alle de ovenstående tiltag.

Desuden kan varmen fra gyllekølingsanlægget genanvendes til opvarmning af staldene og smågrise hulerne, hvilket også anses for at være BAT.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at der anvendes BAT mht. energibesparende foranstaltninger, og der vil blive stillet vilkår om anvendelse af de beskrevne tiltag.

6.4.2. Vandbesparende foranstaltninger

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anses følgende tiltag for at være BAT: Iblødsætning af staldene inden vask, vask med højtryksrensere, brug af drikkekrug til opsamling af vandspild samt daglig inspektion og reparation af eventuelle lækager. På ejendommen Tyvsevej 12, 6270 Tønder anvendes alle de ovenstående tiltag.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at det ikke er nødvendigt med yderligere vilkår for at leve op til kravene om BAT for vandbesparende foranstaltninger, men der vil blive stillet vilkår om anvendelse af de beskrevne tiltag.

6.4.3. Management

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anses følgende tiltag for at være BAT: Træning og uddannelse af medarbejdere, registrering af vand, energiforbrug og foder, affaldsdannelse, anvendelse af handelsgødning og husdyrgødning samt udarbejdelse af gødningsplaner.

På ejendommen sendes medarbejderne på relevante kurser i arbejdstiden. Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab for både brug af handelsgødning og husdyrgødning i management systemet, Bedriftsløsning. Vand- og energiforbruget opgøres årligt i regnskabet.

På baggrund af overstående vurderes det, at der anvendes BAT mht. management og det forudsættes at ejendommen drives på den beskrevne måde fremadrettet.

6.4.4. Staldteknologi

Der gøres hermed opmærksom på, at udvidelsen sker i eksisterende stalde uden ændring af staldene.

Farestalden etableret i 2003 er med delvist spaltegulv i overensstemmelse med Landscentrets BAT-byggebladet nr. 106.02-51, stalden er desuden med gyllekøling. Ligeledes er løbestalden, opført i 2007, med delvist spaltegulv og gyllekøling. Køling af gylle i løbestald og farestald er omfattet Miljøstyrelsens BAT-blad vedr. køling af gylle i svinestalde. Varmen kan genanvendes til opvarmning i farestalden/ under smågrise hulerne – og gyllekøling anses derfor at være BAT i dette tilfælde.

Gyllekøling kan ikke benyttes i drægtighedsstaldene, hvor der er dybstrøelse. Til gengæld er drægtighedsstaldene med naturlig ventilation, hvilket anses for at være BAT jf. BREF dokumentet. Drægtighedsstaldene er fra 2001, og har også en relativ lang restlevetid. Under hensyntagen til proportionalitetsprincippet ville det være uforholdsmæssigt dyrt at ændre gulvet i drægtighedsstaldene fra dybstrøelse til delvis spaltegulv. Dybstrøelse kan også i visse tilfælde anses som BAT, hvis der anvendes hyppig strøelse.

Der installeres ikke forsyningsanlæg, idet der er tale om eksisterende stalde, hvor der ikke er sikkerhed for at betonen i gyllekanalerne har en god holdbarhed overfor syrepåvirkningen. Ligeledes etableres der ikke forsyning af gyllen, fordi der med den nuværende udbringningsteknik kan opnås en tilfredsstillende udnyttelse af gyllen i marken. Kravet om ammoniakreduktion mere end overholdes som før nævnt ved hjælp af foderkorrektion, gyllekøling og overdækning af gyllebeholderen.

Det vurderes, at der på nuværende tidspunkt ikke er baggrund for at stille yderligere vilkår om anvendelse af BAT.

6.4.5. Fodringsteknologi

Der benyttes fasefodring og tilsættes fytase til foderet.

Det vurderes derfor, at der bruges BAT mht. foder jf. BREF dokumentet og at der på nuværende tidspunkt ikke er baggrund for at stille yderligere vilkår om anvendelse af BAT mht. fodring. Desuden bliver der også fodret med en lavere mængde råprotein/FE for at nedsætte ammoniakfordampningen, hvilket der vil blive stillet vilkår om. Vilkåret vil blive udformet som en korrektionsfaktor, der skal overholdes, der bliver taget udgangspunkt i følgende formel:

$$\left(\frac{FE}{\text{årsso}} \times \frac{g \text{ råprotein}}{FE} \right) / 6250 - 1,5 - (\text{antal fravænnede grise pr. årsso} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,024 \text{ kg N pr. kg tilvækst}) / 27,2.$$

De anvendte værdier er: 1442 FE/ årsso, 140 g råprotein/FE, 30 grise/årsso og en fravænningsvægt på 7,3 kg. Så længe korrektionsfaktoren beregnet til 0,9391 overholdes, kan ovenstående værdier varieres.

6.4.6. Opbevaring af husdyrgødning

Flydende husdyrgødning opbevares i en nyere, stabil beholder, der kontrolleres hvert 10. år. Der er ingen spjæld, så alt gylle overpumpes via neddykkede rør. Gyllen omrøres kun umiddelbart før tømning.

For at overholde reduktionskravet til ammoniak har ansøger valgt at overdække gyllebeholderen i ansøgt situation. Der bliver derfor stillet krav om etablering af fast overdækning på beholderen, når miljøgodkendelsen tages i brug.

Dybstrøelse køres direkte ud og pløjes ned. Dybstrøelse, som ikke kan udbringes direkte på marken tilføres gyllebeholderen. I beregningerne er der brugt 100 % direkte udkørsel af dybstrøelse, hvilket der vil blive stillet vilkår om.

Det vurderes derfor, at der bruges BAT mht. opbevaring af husdyrgødning og at der på nuværende tidspunkt ikke er baggrund for at stille yderligere vilkår om anvendelse af BAT mht. gødningsopbevaring.

Desuden kan det nævnes, at der Jf. Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. (BEK nr. 1695 af 19/12/2006) skal være opbevaringskapacitet til minimum 9 måneders tilførsel. Med en angivet årlig gylleproduktion på 5.365 m³ svarende til en månedlig produktion på 447 m³ vil der være kapacitet til godt 11 måneder (5.000 m³/ 447 m³ = 11,2).

6.4.7. Udbringning af husdyrgødning

Det vurderes, at de anvendte udbringningsteknikker lever op til BAT for udbringning af husdyrgødning, og der vil blive stillet vilkår om anvendelse af de beskrevne udbringningstekniker.

6.5. Ammoniak og lugt

6.5.1. Ammoniak

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udslip af luftbåret kvælstof (ammoniakfordampning). Dette kvælstof kan ved nedfald (ammoniakdeposition) på kvælstoffølsomme naturområder medføre, at naturen med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder bliver negativt påvirket.

For at beskytte naturen imod negativ effekt af ammoniak fra husdyrbrug er der i lovgivningen fastsat regler om beskyttelseszoner (bufferzoner) omkring en række kvælstoffølsomme naturområder samt regler om, at ammoniakfordampningen fra stald og lager skal begrænses, når et husdyrbrug over 75 dyreenheder ønskes etableret, ændret eller udvidet:

Bufferzone I: Ammoniakfordampningen fra det samlede anlæg må ikke forøges, hvis et anlæg, der helt eller delvist ligger inden for eller mindre end 300 m fra de i lovens § 7 nævnte naturområder, ønskes udvidet eller ændret.

Bufferzone II: Hvis det ansøgte husdyrbrugs anlæg ligger helt eller delvist inden for en afstand af 300 - 1000 m fra de i lovens § 7 nævnte naturområder, må merbelastningen af ammoniak i naturområdet ikke overskride en grænse på 0,3 - 0,7 kg N pr. ha pr. år, - grænsen afhænger af antallet af andre husdyrbrug med mere end 75 dyreenheder, der ligger inden for samme bufferzone (både bufferzone I og II) og som er placeret nærmere end 1000 m fra dele af staldanlæggene på det husdyrbrug, der skal have godkendelsen.

Det generelle ammoniakreduktionskrav

Gyllebeholderen overdækkes med en fast overdækning, der laves foderkorrektioner og gyllekølingsanlægget i fare- og løbestalden sættes i drift. Den samlede emission fra anlægget er på 4.177,9 kg N/år og meremission er beregnet til minus 41,61 kg N/år. Dvs. der fordampes mindre efter udvidelsen pga. af de valgte virkemidler. Det betyder, at det generelle ammoniakreduktionskrav (20 %) opfyldes – og mere til. Reduktionskravet over-opfyldes med 847 kg N/år.

På den baggrund vurderes det, at der ikke skal stilles yderligere vilkår til overholdelse af det generelle ammoniakreduktionskrav.

Ammoniakdeposition på § 7 natur

Det fremgår af ansøgningen, at husdyrbruget ligger tættere end 300 m fra et naturområde omfattet af lovens § 7 om bufferzonenatur (dvs. anlægget er beliggende i *bufferzone 1*). Det pågældende naturområde, Vesterhede, er beskrevet under afsnittet for landskabelige hensyn, særlige naturområder. Vesterhede er en højmose, der har en tålegrænse på mellem 10 og 25 kg N/ha/år.

En udvidelse inden for 300 m af Vesterhede er kun mulig såfremt, det ikke medfører en forøget ammoniakfordampning fra anlægget. Mer-emissionen er beregnet til at være negativ (- 41,61 kg N/år) så dette krav opfyldes.

Ved at downloade regnearket fremkommer ammoniak mer-depositionen på et fiktivt naturpunkt indsat så tæt som muligt på ejendommen, ca. 300 m fra staldene (300 m er det tætteste der kan regnes på i IT systemet). Det ses heri, at der er en merdeposition fra ejendommen til naturpunktet på 0,00 kg N/ha/år, hvilket bekræfter, at der ikke sker hverken en meremission eller mer-deposition fra ejendommen (se afsnit 5.2.2).

Baggrundsbelastningen i Tønder Kommune ligger omkring 15 kg N/ha/år, dvs. den øvre tålegrænse på maksimalt 25 kg N/ha/år ikke er overskredet ved Vesterheden. Kommunen vurderer derfor i denne sag, at udvidelsen er acceptabel, da den øvre tålegrænse stadig ikke vil blive overskredet. For at holde ammoniakfordampningen uændret vil der blive stillet vilkår til driften af gyllekølingsanlægget, foderkorrektioner og om overdækning af gyllebeholderen, som der er anvendt i ansøgningsmaterialet.

Havmosen og Østermosen har intet udpegningsgrundlag, men højmoser har generelt en lav tålegrænse på mellem 5 – 10 kg N/ha/år. Med en baggrundsbelastning på omkring 15 kg N/ha/år i Tønder Kommune vil tålegrænsen for disse moser allerede være overskredet, og udvidelser i området vil derfor være kritisk. Det afgørende er, at der ikke sker en meremission fra anlægget og at der i forbindelse med udvidelsen bliver lavet tiltag, der sænker ammoniakfordampningen fra anlægget. Desuden ligger moserne sydligt for anlægget, hvilket betyder at vinden oftest bærer væk fra naturområderne.

Således vurderes det, at der er stillet tilstrækkelig med vilkår til beskyttelse af den særlige natur omkring anlægget på Tyvsevej 12, 6270 Tønder.

Ammoniakdeposition på anden beskyttet natur

Andre kvælstoffølsomme § 3 beskyttede naturområder i nærheden af anlægget omfatter en hede 128 m vest for anlægget og en mose 440 m nord/nordvest for anlægget. Hverken mosen eller heden er udpeget som international naturbeskyttelsesområde.

Tønder Kommune vurderer, at de kvælstoffølsomme naturområder, ikke vil blive påvirket negativt, da der ingen forøget ammoniakdeposition vil være på områderne.

Sammenfattende ammoniakvurdering

Sammenfattende vurderer Tønder Kommune, at der i den konkrete sag ikke er særlige forhold, som kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau - ingen forøget ammoniak emission fra staldanlægget.

Dermed vurderes også, at den ansøgte udvidelse af svineproduktionen ikke gennem forøget deposition af ammoniak vil medføre ændring i tilstanden af naturarealer, der vil kræve en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 og, at udvidelsen ikke medfører en negativ påvirkning på de § 7 beskyttede højmoser.

6.5.2. Lugt

Beregningen viser, at der inden for genekriteriet på 15 OU/m³ ikke ligger enkeltboliger, og at der inden for genekriteriet på 7 OU/m³ ikke ligger hverken samlet bebyggelse i landzone eller områder, der i en lokalplan er

udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner el. lign. Ligeledes viser beregningerne, at der inden for genekriteriet på 5 OU/m³ ikke ligger nogen byzone eller sommerhusområder.

For at begrænse lugtgenerne yderligere stilles der vilkår om, at stalde, anlæg og udenomsarealer m.v. skal renholdes.

Jf. ovenstående overholdes genekriterierne for lugt, og det vurderes, at der med det stillede vilkår tages tilstrækkeligt hensyn til de omkring boende.

6.6. Arealer

6.6.1. Ejede/forpagtede og aftale arealer

Samtlige af de viste ejede/forpagtede arealer er egnede til udspreddning af husdyrgødning. Der vil herunder blive vurderet på arealernes robusthed. Der vil for aftalearealerne blive udarbejdet en §16 arealgodkendelse, hvori der vil blive sat vilkår for disse arealer.

6.6.2. Nitrat

Nitrat til overfladevand

Husdyrbrugets udbringningsarealer afvander via de § 3 beskyttede vandløb Galgestrøm og Sejersbækken til Vidåen. Vidåen afvander til Vadehavet.

Vidåen er udpeget til EF-habitatområde H90 og EF-fuglebeskyttelsesområde F63 (Natura2000 område nr. DK009X182).

Vadehavet er udpeget til internationalt naturbeskyttelsesområde nr. 89. Heri indgår EF-habitatområde H78. Vadehavet er desuden udpeget som EF-fuglebeskyttelsesområde H57 og Ramsarområde R27 (Natura2000 område nr. DK00AY176).

Vadehavet rummer store naturværdier i form af en række naturtyper og arter. Blandt naturtyperne er sandbanker og vadeflader, der er af overordentlig stor betydning for store mængde rastende vandfugle, foruden en række kystnaturtyper. En række beskyttede arter lever i Vadehavet, herunder snæblen (*Coregonus oxyrhynchus*), som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, og flodlampret (*Lampetra fluviatilis*), havlampret (*Petromycon marinus*) laks (*Salmo salar*), stavsilde (*Alosa fallax*), gråsåel (*Halichoerus grypus*) og marsvin (*Phocaena*). Flere af disse arter er desuden fredet.

De væsentligste trusler mod området udgøres af menneskelige påvirkning, hvor belastningen med næringssalte, især kvælstof fra land, er en af de største. En række af de naturtyper, der udgør udpegningsgrundlaget for habitatområderne, er i større eller mindre grad følsomme over for en øget næringsstofbelastning af vandmiljøet. Det gælder bl.a. for naturtyperne sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand (naturtype 1110), flodmundinger (naturtype nr. 1130), mudder og sandflader blottet ved ebbe (naturtype nr. 1140) samt vegetation af kveller, eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand (naturtype nr. 1310) Også en række fiskearter kan blive negativt påvirket, hvis

levestederne forringes på grund af øget næringsstofbelastning, heriblandt havlampret, stavsild og snæbel.

Desuden kan en række fuglearter, der udgør udpegningsgrundlaget for Vadehavet blive påvirket negativt, hvis f.eks. fødegrundlaget ændres som følge af øget næringsstofbelastning. Det gælder blandt andet ynglefuglene klyde (*Recurvirostra avosetta*), alm. ryle (*Calidris alpina*), splitterne (*Sterna sandvicensis*), havterne (*Sterna paradisaea*) og fjordterne (*Sterna hirundo*), samt trækgæsterne knortegås (*Branta bernicla barnicla* og *branta bernicla hrota*), gravand (*Tadorna tadorna*), pibeand (*Anas penelope*), krikand (*Anas crecca*), spidsand (*Anas acuta*), ederfugl (*Somateria mollissima*), standskade (*Haematopus ostralegus*), lille kobbersneppe (*Limosa lapponica*), bramgås (*Branta leucopsis*), islandsk ryle (*calidris canutus*) og stor regnspove (*Numenius arquata*) der alle er afhængig af fødesøgningen i Vadehavet.

Ramsarområder er vådområder med så mange vandfugle, at de har international betydning, og derfor skal de beskyttes. Alle danske Ramsarområder indgår som dele af EF-fuglebeskyttelsesområder, således også vadehavet.

Lovgivningen stiller krav om begrænsning af nitrat til overfladevand, hvis et husdyrbrug, der ønskes etableret, ændret eller udvidet har udbringningsarealer, der afvander til særligt sårbare vandområder i Natura 2000 områder (internationale naturbeskyttelsesområder).

For landbrugsarealer, der afvander til sådanne overfladevandområder, stilles der krav om et lavere husdyrtryk pr. hektar end de generelle harmoniregler giver mulighed for.

Kravene stilles kun til arealer, der ligger inden for områder, der ifølge Skov- og Naturstyrelsens kortværk pr. oktober 2008, er omfattet af nitratklasse 1, 2 eller 3. Nitratklasserne er baseret på overfladevandområdernes kvælstoffølsomhed samt størrelsen af reduktionspotentialer. Reduktionspotentialer er et udtryk for forskellen mellem den mængde nitrat, der udvaskes fra rodzonen, og den mængde nitrat, der ender i overfladevandområdet.

Ingen af udbringningsarealerne til husdyrbruget på Tyvsevej 12, 6270 Tønder ligger inden for områder, der er udpeget som nitratklasse 1, 2 eller 3. Der er således i henhold til lovgivningens beskyttelsesniveau for nitrat til overfladevand ingen krav om reduceret husdyrgødningstryk. Det fremgår af regelsættet, at som udgangspunkt er beskyttelsesniveauet, der er fastlagt i lovgivningen, tilstrækkeligt til at sikre overensstemmelse med habitatdirektivforpligtelserne. Kommunen kan i ganske særlige tilfælde skærpe kravene til lovgivningens generelle beskyttelsesniveau.

Udvaskningsberegningerne på nitrat til overfladevand er lavet med udgangspunkt i et dyretryk på 1,39 DE/ha. Jf. ovenstående stilles der normalt kun krav til begrænsning af nitrat til overfladevand, hvis et husdyrbrug, der ønskes etableret, ændre eller udvidet, har udbringningsarealer, der afvander til særligt sårbare vandområder i Natura 2000 områder. Det er ikke tilfældet i denne ansøgning, men da udvaskningsberegningerne er lavet med udgangspunkt i et lavere dyretryk

end hvad harmonibestemmelserne giver mulighed for vil der blive stillet vilkår om et maksimalt dyretryk på 1,39 DE/ha.

Det fremgår af ansøgningskemaet, at den årlige mængde kvælstof i husdyrgødning, der udbringes på de ejede og forpagtede udbringningsarealer vil stige fra ca. 20.618,41 kg i nudrift til ca. 25.159,1 kg efter udvidelsen af soproduktionen. Den øgede mængde kvælstof, der bliver tilført i husdyrgødning erstatter reelt kvælstof, der før har været tilført som handelsgødning.

Det er beregnet, at der i ansøgt situation vil blive udvasket 75,1 kg N/ha, hvor der tidligere blev udvasket 75,4 kg N/ha. Ansøgers udbringningsarealer omfatter ca. 190,5 ha, hvoraf langt største parten ligger i et område med et reduktionspotentiale på mellem 51 -75 %. Der vil således max. blive udvasket 7 tons N årligt fra disse udbringningsarealer.

Totalt udledes der ca. 10.000 tons N årligt til Vadehavet fra oplandet. Husdyrbrugets andel udgør altså ca. 0,07 % af den samlede udledning.

Det samlede opland til Vadehavet er på ca. 517.000 ha, hvoraf de 190,5 ha udgør under 0,1%.

Da den samlede kvælstof udledning fra husdyrbruget til Vadehavet udgør en meget lille del og udbringningsarealernes størrelse udgør en meget lille del af det samlede opland til Vadehavet, finder Tønder kommune, at der ikke i den konkrete sag er særlige forhold, der kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til udledning af kvælstof til Vadehavet. Ændringen på husdyrbruget betyder også et fald i udvaskningen fra 75,4 til 75,1 kg N/ha.

Derfor vurderes det, at den ansøgte udvidelse ikke vil få negativ indflydelse på de arter og naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for de internationale naturbeskyttelsesområder som Vadehavet omfatter.

Nitrat til grundvand

Ca. 98,5 ha af husdyrbrugets udbringningsarealer er placeret inden for nitratfølsomme indvindingsområder, jf. regionplan 2005. Der gælder for disse arealer et krav om, at udvaskningen af nitrat fra rodzonen ikke må overstige 50 mg/l med mindre merbelastningen er negativ. Dette opnås ved anvendelse af 4 % ekstra efterafgrøder. Der bliver derfor sat vilkår om anvendelse af 4 % ekstra efterafgrøder ud over Plantedirektoratets krav på de ejede/forpagtede arealer.

Der er i ansøgningen anvendt referencesædskiftet på samtlige af de ejede og forpagtede marker, så udover de ekstra efterafgrøder kan der ikke stilles vilkår til sædskifterne.

Resultaterne af beregningerne i Farm-N kan ses under nitrat afsnittet i den miljøtekniske beskrivelse. For samtlige marker er udvaskningen af nitrat efter udvidelsen uændret. Det skyldes den øgede mængde efterafgrøder, der etableres efter udvidelsen. Med vilkår om etablering af 4 % ekstra efterafgrøder, vurderes det, at projektet ikke vil medføre en væsentlig risiko for forringelse af grundvandet, da nitratudvaskningen forbliver uændret.

6.6.3. Fosfor

Lovgivningens generelle beskyttelsesniveau i forhold til fosforoverskud gælder for husdyrbrugsprojekter med udbringningsarealer, der ligger inden for områder, der ifølge Skov- og Naturstyrelsens kortværk pr. oktober 2008 afvander til Natura 2000 vandområder, der er overbelastet med fosfor. Skov- og Naturstyrelsen har pointeret, at kortværket dog ikke omfatter oplandene til de søtyper, som klassificeres som sårbare recipienter, men hvis beliggenhed ikke kendes endnu.

Kravet til fosforoverskuddet på udbringningsarealer, der ligger inden for områder, der afvander til Natura 2000 vandområder, overbelastet med fosfor, afhænger af jordtype, dræningsforhold og fosfortal. Der stilles krav til fosforoverskud på drænedede lerjorder og lavbundsarealer, herunder drænedede og grøftede sandjorder. Der stilles ikke krav om fosforoverskud, hvis der i den ansøgte situation kan dokumenteres fosforbalance for husdyrbruget. Beregninger af fosforoverskud omfatter ikke tilført fosfor i handelsgødning.

Husdyrbrugets udbringningsarealer afvandes via vandløb til Vadehavet, men ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer og aftalearealer er beliggende i oplande til et Natura 2000 område (internationalt naturbeskyttelsesområde), der i henhold til Skov- og Naturstyrelsens kortværk er overbelastet med fosfor. Derfor skal der ikke, i henhold til lovgivningen, stilles krav til fosforoverskuddet på bedriften, hvis der ikke konkret vurderes behov herfor.

Det fremgår af ansøgningsskemaet, at den samlede årlige mængde fosfor i husdyrgødningen, der udbringes på husdyrbrugets ejede og forpagtede udbringningsarealer vil stige fra ca. 6.085,9 kg til ca. 6.989,7 kg som følge af den ansøgte udvidelse. En del af dette fosfor vil blive fjernet via afgrøderne. Fosfor bindes typisk til jordpartiklerne, og fosforudvaskningen afhænger således af bl.a. markens hældning og jordens fosfortal. Kun en mindre del af det overskydende fosfor forventes udvasket, da jordens fosforindhold i stedet ventes at stige indtil et vist niveau.

Resultatet af fosforberegningerne i ansøgningsmaterialet viser, at kravene til fosforoverskuddets størrelse ikke er overskredet.

Det fremgår af lovgivningen, at det fastsatte beskyttelsesniveau som udgangspunkt er tilstrækkeligt til at sikre overensstemmelse med habitatdirektivforpligtelserne. Kommunen kan i ganske særlige tilfælde skærpe kravene i forhold til lovgivningens generelle beskyttelsesniveau. Vadehavet er i henhold til lovgivningen udpeget som mindre sårbart overfor fosfor, og der stilles derfor ikke skærpende vilkår i forhold til fosfor.

Ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer eller aftalearealer ligger i oplandet til målsatte søer, og kommunen har med den nuværende viden ikke kendskab til beliggenheden af andre følsomme søer.

6.6.4. Natur

En del af husdyrbrugets udspretningsarealer ligger nærmere end 1.000 m fra § 7 natur. Disse arealer er omfattet af kravet om nedfældning på sort jord og på arealer med græs jf. Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage mv. Det

vurderes, at der tages tilstrækkelig hensyn til § 7 naturen ved nedfældning af gyllen på de nærliggende udspretningsarealer.

Ifølge kommunens viden er ingen af de ejede/ forpagtede udbringningsarealer beliggende inden for områder, der er beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3.

Flere af udbringningsarealerne støder op til § 3 beskyttede vandhuller og vandløb, - se bilag 8.1. Til disse vandhuller er der sat krav om 2 m gødnings- og sprøjtefrie bræmmer.

6.7. Bilag I arter

Da der ikke ligger nogen udspretningsarealer inden for fuglebeskyttelsesområde vil der ikke blive vurderet på Bilag I arter.

6.8. Bilag IV-arter

I habitatdirektivets Bilag IV er opført en række arter, som skal ydes streng beskyttelse overalt i deres naturlige udbredelsesområde, også uden for de udpegede habitatområder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende blandt andet, at yngle- og rasteområde ikke må beskadiges eller ødelægges, og for planternes vedkommende blandt andet, at arterne ikke må indsamles, plukkes eller ødelægges.

I det følgende vurderes forekomsten af en række arter, hvor projektområdet ligger inden for eller i nærheden af artens naturlige udbredelsesområde. Der foreligger ikke konkrete feltobservationer af de pågældende arter i projektområdet eller i den umiddelbare nærhed. Der er ikke indberettet observationer til www.naturdata.dk om observationer i projektområdet eller dets umiddelbare nærhed.

Omkring Abild Bakkeø, Sølsted Mose og Kongens Mose med tilgrænsende områder, hvor udspretningsarealerne ligger gælder følgende:

Spidssnudet frø. Spidssnudet frø er almindeligt udbredt over det meste af Sønderjylland. Den findes i større eller mindre vandhuller i engområder, moser, dyrkede marker og skovbevoksede områder. På denne baggrund vurderes det som sandsynligt, at arten forekommer i projektområdets vandhuller. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning af vandhullet gennem øget belastning med næringsstoffer og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne. Det vurderes på den baggrund, at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt, såfremt der etableres sprøjte- og gødningsfri bræmmer på 2 m omkring vandhullerne i udspretningsområdet, se bilag 8.1 til beskyttelse af frøens leve- og yngleområde. Der vil derfor blive sat vilkår herom.

Det skal bemærkes, at udover anlæggelse af bræmmer vil oprensning af tilgroede vandhuller samt etablering af dyrkningsfrie forbindelsesveje til andre leveområder som enge, moser og vandhuller forbedre livsbetingelserne for arten.

Løgfrø. Løgfrø er spredt til sjældent forekommende i Danmark og er i tilbagegang. I det vestlige Sønderjylland er der en kernebestand på Hjerpsted bakkeø, og den er også fundet på Abild bakkeø. Løgfrøen foretrækker lysåbne vandhuller i omgivelser med let jord, hvor den kan

grave sig ned om dagen. Det vurderes derfor, at der er en mulighed for forekomst i projektområdet, f.eks. ved de udpegede § 3 søer. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning af vandhullet gennem øget belastning med næringsstoffer og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne. Det vurderes på den baggrund, at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt, såfremt der etableres sprøjte- og gødningsfri bræmmer på 2 m omkring vandhullerne i udspretningsområdet, se bilag 8.1 til beskyttelse af frøens leve- og yngleområde. Der vil derfor blive sat vilkår herom.

Det skal bemærkes, at udover anlæggelse af bræmmer vil oprensning af tilgroede vandhuller samt etablering af dyrkningsfrie forbindelsesveje til andre leveområder som enge, moser og vandhuller forbedre livsbetingelserne for arten.

Markfirben. Markfirbenet er udbredt over det meste af landet, men noget pletvist. Markfirbenet træffes på steder med bar og løs, gerne sandet jord. Det kan være heder, klitter overdrev, råstofgrave, stengærder og på vej- eller jernbaneskråninger. Inden for projektområdet vurderes der ikke at være potentielle levesteder af ovennævnte type.

Flagermus. Flagermusene overnatter oftest i huse og hule træer i nærheden af skov. Fourageringsområderne er artsafhængige, og kan bl.a. være søer og åer, hvor flagermusene æder insekter som de fanger over vandoverfladen. Mange arter fouragerer på insekter, de fanger i lysåben løvskov, over marker og skove, i skovkanter, lysninger eller levende hegn. Projektområdet kan tænkes at indgå i nogle arteres fourageringsområder, men det vurderes, at der ikke vil være negative påvirkninger.

Birkemus. Birkemus er i Danmark fanget eller observeret i ældre skove, kratkove, enge samt på dyrkede marker. Formentlig stiller arten forskellige krav til opholdssted, dels i forbindelse med vintersøvn (permanent, tørt opholdssted f.eks. veldrænet ældre skov), og dels i forbindelse med sommerens fouragerings- og yngleområde. Et bud på habitat vil derfor være, at birkemus kan findes hvor gamle skov- eller moseområder støder op til dyrkede marker eller skovenge. På trods af denne brede habitatdefinition findes birkemusen kun i to vidt adskilte hovedområder i Danmark: i det vestlige Limfjordsområde, især nord for fjorden, og i det sydlige Jylland syd for en linie Horsens-Varde og nord for Haderslev-Ribe.

Et skøn over den danske bestands størrelse er vanskelig, da den nuværende, begrænsede viden om artens habitatkrav ikke gør det muligt inden for områderne at skønne over den reelle udbredelse, og da der ikke findes viden om specifikke populationsestimater og udviklingstendenser. Birkemusen forefindes næppe i området, og da det ikke har været muligt at finde registreringer af arten eller sker ændringer i arealanvendelsen vurderes det, at projektet ikke får nogen indflydelse for arten, såfremt der skulle forefindes en bestand i området.

Grøn mosaikguldsmed. I Danmark yngler grøn mosaikguldsmed i to meget forskellige typer af natur: Søer og moser, der ikke er for næringsrige, og hvor solen kan skinne ned på vandfladen samt kanaler og grøfter i marsken i Sydvestjylland, som ligger helt åbent og har et rigt planteliv. Hunnen lægger eller borer normalt sine æg ind i planten

krebseklo (*Stratiotes aloides*), og arten findes derfor kun på steder med denne plante. Efter kommunens viden findes der ikke Grøn mosaikguldsmed i projektområdet.

Odder. Odderen er nu udbredt helt ned til den dansk-tyske grænse i større vandløb og søer. Det må derfor formodes, at den forekommer i Vidå og Bredeå systemerne, medens det vurderes, at de små grøfter og vandløb i projektområdet ikke vil være velegnede som permanente levesteder, men de kan evt. benyttes under vandringer. På denne baggrund vurderes det, at projektet ikke vil have indvirkningen på odderens leveforhold i området.

Fredede arter. Potentielt vil der kunne forekomme arter som grøn frø, butsnudet frø, lille vandsalamander, skrubtudse, hugorm, alm. snog, skovfirben og orkideer, der ikke er opført på Habitatdirektivets Bilag IV, men som er fredede herhjemme. For padderne gælder de samme betragtninger, som nævnt under spidssnudet frø og løgfrøen ovenfor.

6.9. Alternative muligheder

Ansøger har ikke overvejet egentlige alternativer i forhold til det, der er beskrevet i ansøgningen. Alternativet til ansøgningen er derfor alene at undlade en udvidelse af produktionen, hvilket også vil betyde at gyllebeholderen ikke overdækkes og, at gyllekølingsanlægget ikke nødvendigvis vil blive sat i drift. Ligeledes vil ansøger ikke iværksætte fodringstiltagene, der også er med til at sænke ammoniakfordampningen.

7 HØRINGER

Et udkast til godkendelse har været fremsendt til ansøger, naboer og andre parter i 6 uger.

I forbindelse med nabo- og partshøringen er der ikke indkommet bemærkninger eller rettelser.

8 KLAGE

Godkendelsen kan inden for en frist på 4 uger – fra den er offentliggjort i Digeposten påklages til Miljøklagenævnet af: Afgørelsens adressat, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 84-87.

Godkendelsen kan påklages i overensstemmelse med reglerne i Lov om miljøgodkendelse af m.v. af husdyrbrug kapitel 7.

En eventuel klage skal være skriftlig. Klagen skal sendes til Tønder Kommune, Miljø og Natur, Rådhusstræde 2, 6240 Løgumkloster, som videresender den til Miljøklagenævnet sammen med det materiale, der ligger til grund for sagens bedømmelse. Klagen skal være modtaget af Tønder Kommune senest ved kontortids ophør onsdag den 03.03.2010.

Hvis en godkendelse omfatter byggeri uden tilknytning til eksisterende bygninger eller som ikke er erhvervsmæssig nødvendig, må den ikke udnyttes før klagefristen er udløbet og en klage vil have opsættende virkning, med mindre Miljøklagenævnet bestemmer andet - jf. lovens § 81.

Hvis afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte, at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen. Hvis godkendelsen udnyttes inden klagefristens udløb – og inden en eventuel klage er afgjort af klagemyndigheden – sker udnyttelsen på virksomhedens ansvar.

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 90, være anlagt inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.

Godkendelsen er fremsendt til:

Ansøger

Meddelelse om godkendelsen er sendt til:

Naboer og andre parter

Interesseorganisationer:

Danmarks Naturfredningsforening
Danmarks Naturfredningsforening, Afdeling Tønder
Danmarks Sportsfiskerforbund, Vejle
Danmarks Sportsfiskerforbund, Sønderborg
Dansk Ornitologisk Forening
Dansk Ornitologisk Forening, Lokalafdeling Sønderjylland
Det Økologiske Råd
Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark
Friluftsrådet

Andre myndigheder:

Miljøcenter Ribe
Statsforvaltningen Syddanmark (Embedslægeinstitutionen)

9 RELEVANTE REGLER OG LOVE

Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1486 af 04/12 2009.

Lov om miljøbeskyttelse nr. 1757 af 22/12 2006.

Naturbeskyttelsesloven nr. 749 af 21/06 2007.

Vandløbsloven nr. 302 af 9/6 1982.

Miljømålsloven nr. 1756 af 22/12 2006.

Bekendtgørelse om tilladelser og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 648 af 18/6 2007.

Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage mv. nr. 1695 af 19/12 2006.

Dir. om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter. 92/43/EØF.

Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 408 af 1/5 2007.

Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr nr. 439 af 11/5 2007.

Bekendtgørelse om husdyrhold og arealkrav m.v. 1152 af 23/11 2006.

Vejledning om lov om miljøgodkendelse, mv. af husdyrbrug.

Miljøstyrelsens supplerende vejledning af 14/12 2007.

Kommuneplan 1999-2008.

Regionplan 2005.

Regulativ for erhvervsaffald i Tønder Kommune.

Miljøstyrelsens kortværk pr. dec. 2008 over nitratklasser.

Miljøstyrelsens kortværk pr. dec. 2008 over fosforklasser.

Miljøstyrelsens kortværk pr. dec. 2008 over naturtyper med bufferzoner.

Skov- og Naturstyrelsens notat af 23/1 2007 om kortværk over nitratklasser og oplande til Natura 2000 områder og lavbundsarealer.

10 HUSK I ØVRIGT.....

Godkendelsen omfatter udelukkende ejendommens erhvervsdel og forholdet til miljølovgivningen. Godkendelser/tilladelser i forhold til anden lovgivning (f.eks. Byggeloven, Planloven m.v.) skal søges separat.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Husdyrbruget skal desuden være opmærksomt på, at alt affald skal transporteres og bortskaffes i overensstemmelse med de til enhver tid gældende bestemmelser herom. Der henvises til:

- Affaldsbekendtgørelsen
- Regulativ for erhvervsaffald i Tønder Kommune
- Regulativ for husholdningsaffald i Tønder Kommune

For eksempel kan mindre mængder farligt affald afleveres på udvalgte genbrugspladser i kommunen.

Ved farligt affald forstås f.eks. pesticidemballage, pesticidrester, lysstofrør og medicinrester.

Ved mindre mængder forstås under 200 kg pr. år.

Hvis farligt affald bortskaffes via andre indsamlingsordninger end den kommunale ordning, skal der søges om fritagelse for afleveringspligten, og det skal dokumenteres at affaldet bortskaffes til godkendt modtager.

Affald, der er egnet til genanvendelse skal frasorteres. F.eks. pap, "landbrugs sække", landbrugsfolie og andet plast samt dæk.

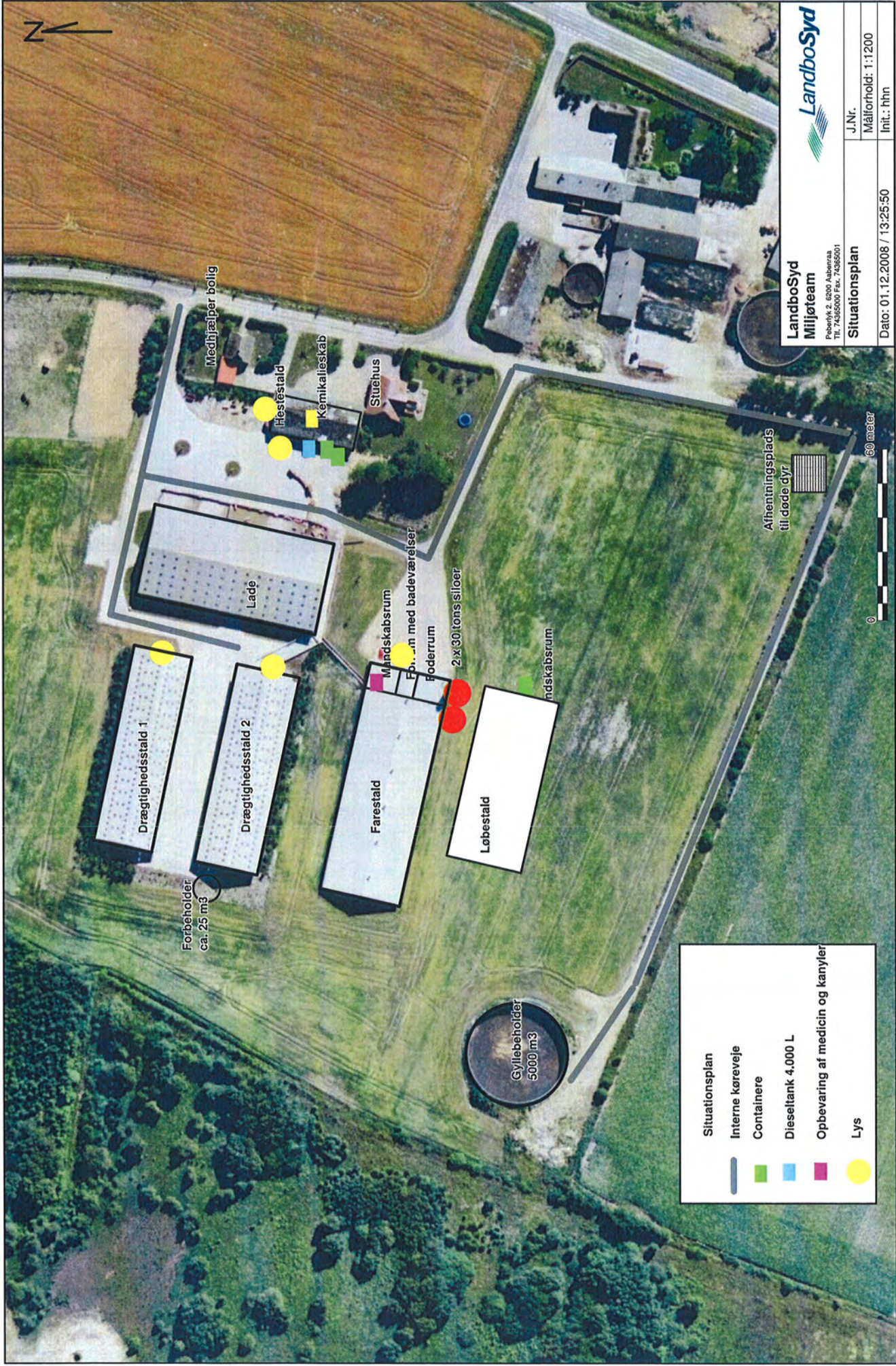
Der skal føres logbog – jf. Skov- og Naturstyrelsens retningslinjer - for flydelaget i gyllebeholderen.

11 BILAG

- Bilag 1: Situationsplan
- Bilag 2: Anlægskort med nabobeboelse m.m.
- Bilag 3: Særlig §7 natur, Natura 2000 mv.
- Bilag 4: Kort over fredede områder mv.
- Bilag 5: Kulturhistoriske forhold
- Bilag 6: Rekreative forhold
- Bilag 7: § 3 natur
- Bilag 8.1: § 3 søer og vandløb
- Bilag 8.2: Overfladevand
- Bilag 9: Grundvand
- Bilag 10: Afløbsplan
- Bilag 11: Ejede/forpagtede arealer
- Bilag 12: Aftale arealer TJ
- Bilag 13: Aftale arealer HA
- Bilag 14: PDF udgave af ansøgningen (kan rekvireres ved henvendelse hos kommunen)

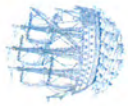

Situationsplan

- Interne køreveje
- Containere
- Dieseltank 4.000 L
- Opbevaring af medicin og kanyler
- Lys

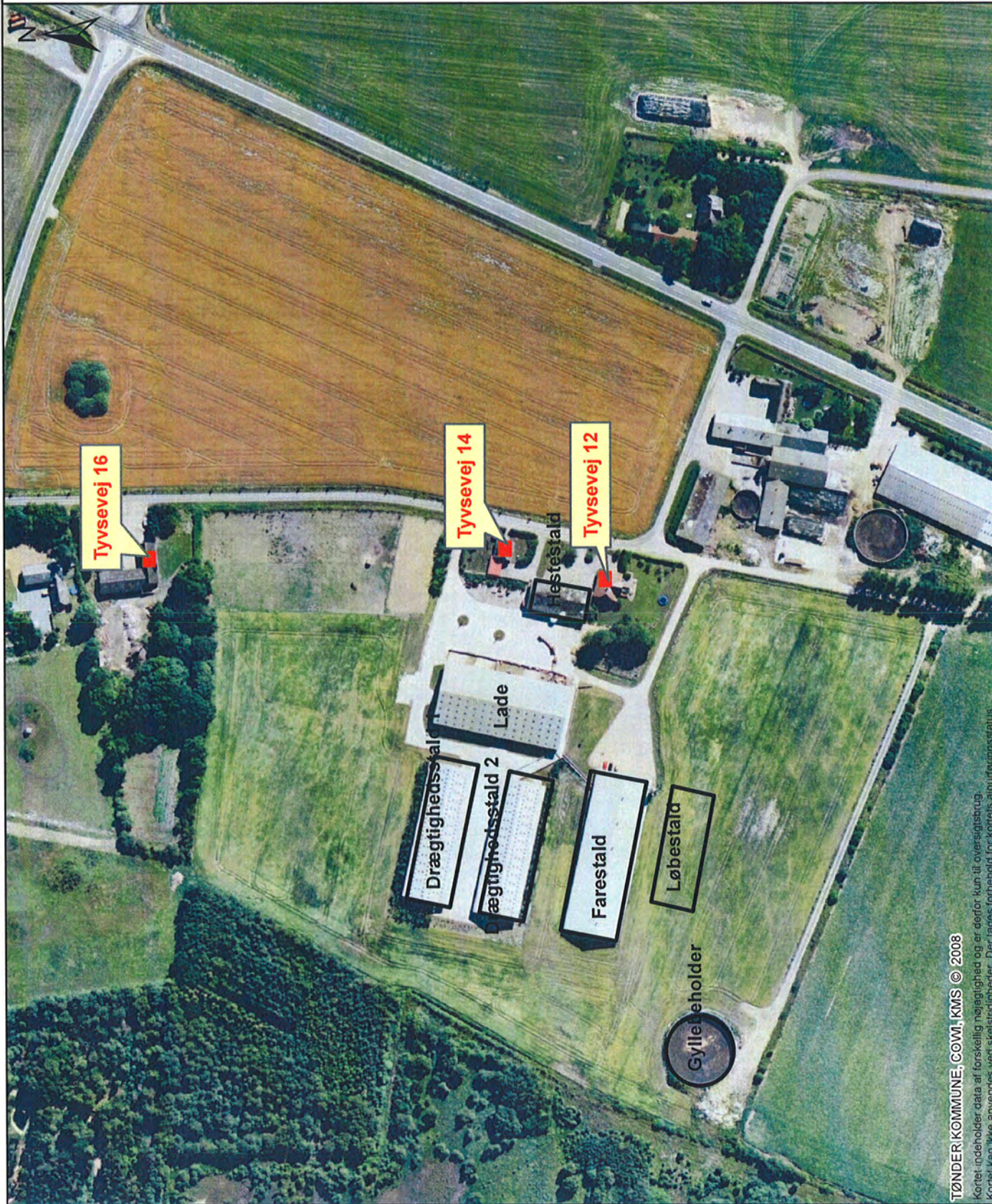

TØNDER KOMMUNE

Bilag: 2
SagsID: 1995369
Adresse: Tyvsevej 12
Målestok: 1:2.674

Tønder

Signaturfoklaring

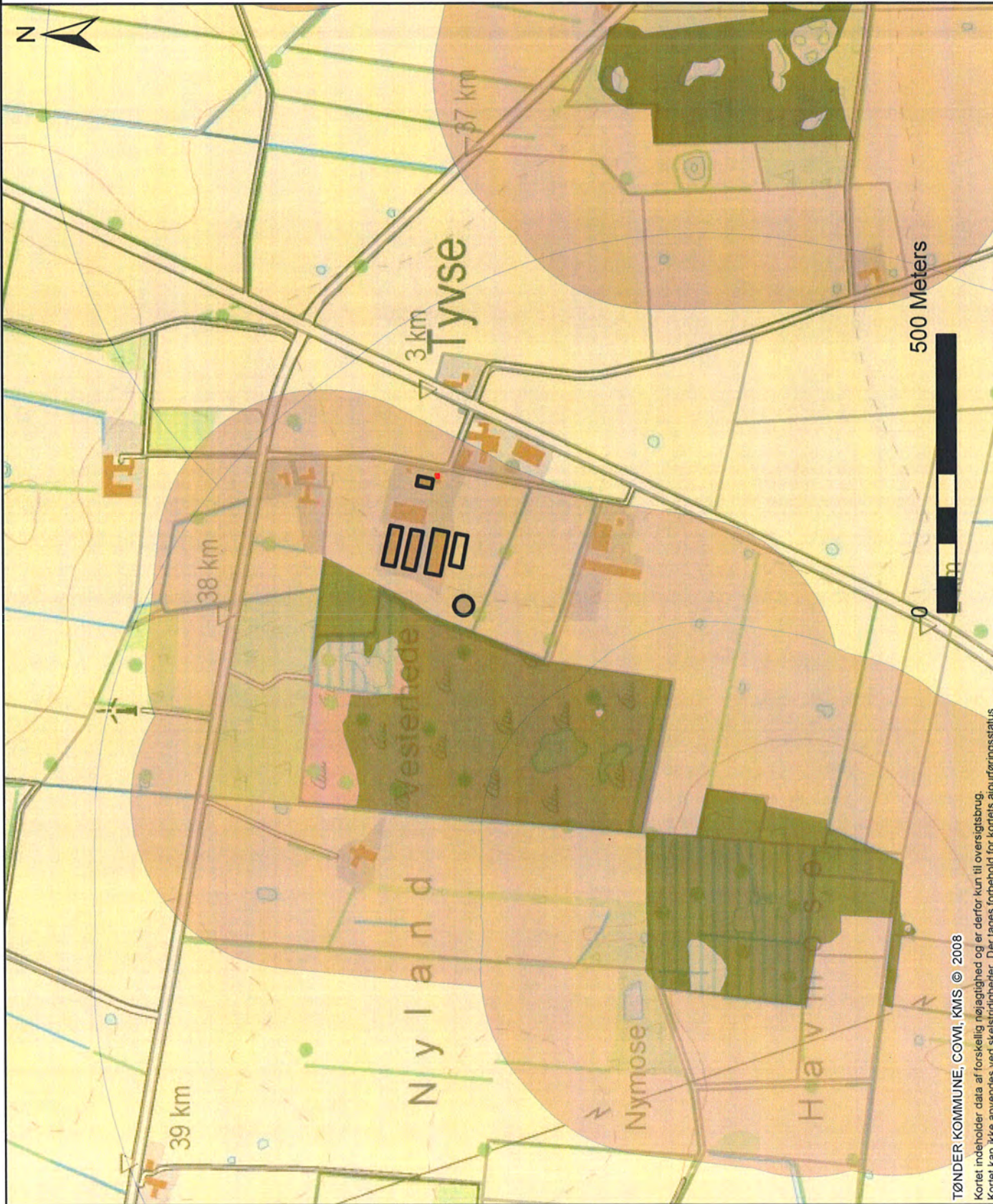
- § 7 højmose
- Bufferzone I, § 7 højmose
- Bufferzone II, § 7 højmose

Bilag: 3

SagsID: 1995369

Adresse: Tyvsevej 12

Målestok: 1:9.725

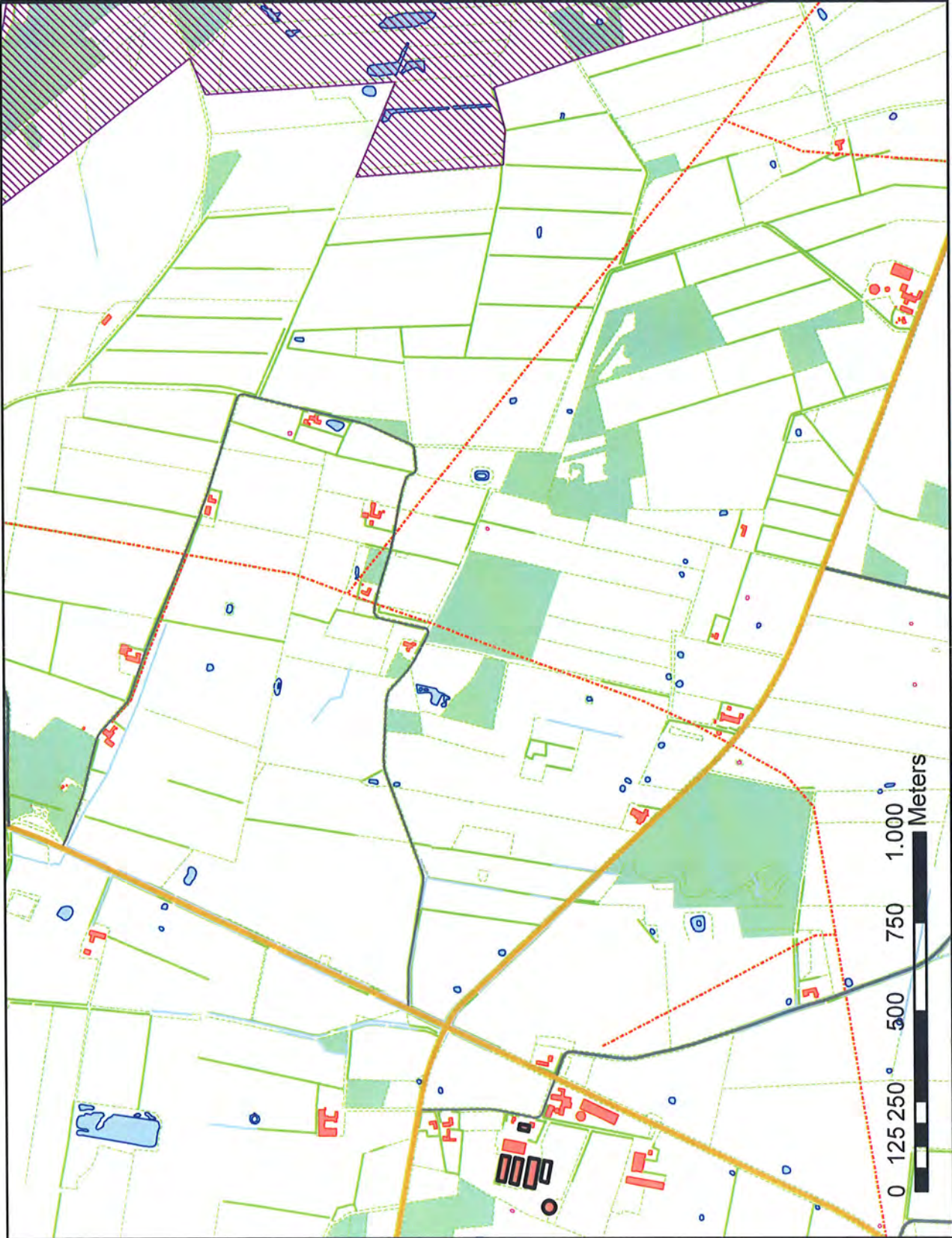

TØNDER KOMMUNE

Signaturforklaring

- Fredede Omraader
- staldafsnit_region

Bilag: 4
SagsID: 1995369
Adresse: Tyvsevej 12
Dato: 22.10.2009

TØNDER KOMMUNE

Signaturforklaring

- staldafsnit_region
- Kirkelandskaber
- Værdifulde kulturmiljøer

Bilag: 5
SagsID: 1995369
Adresse: Tyvsevej 12
Dato: 22.10.2009

TØNDER KOMMUNE

Signaturforklaring

- staldafsnit_region
- National cykelrute
- Regional cykelrute
- Vandreruter
- Turistområde
- Fritidsområder

Bilag: 6
SagsID: 1995369
Adresse: Tyvsevej 12
Dato: 22.10.2009

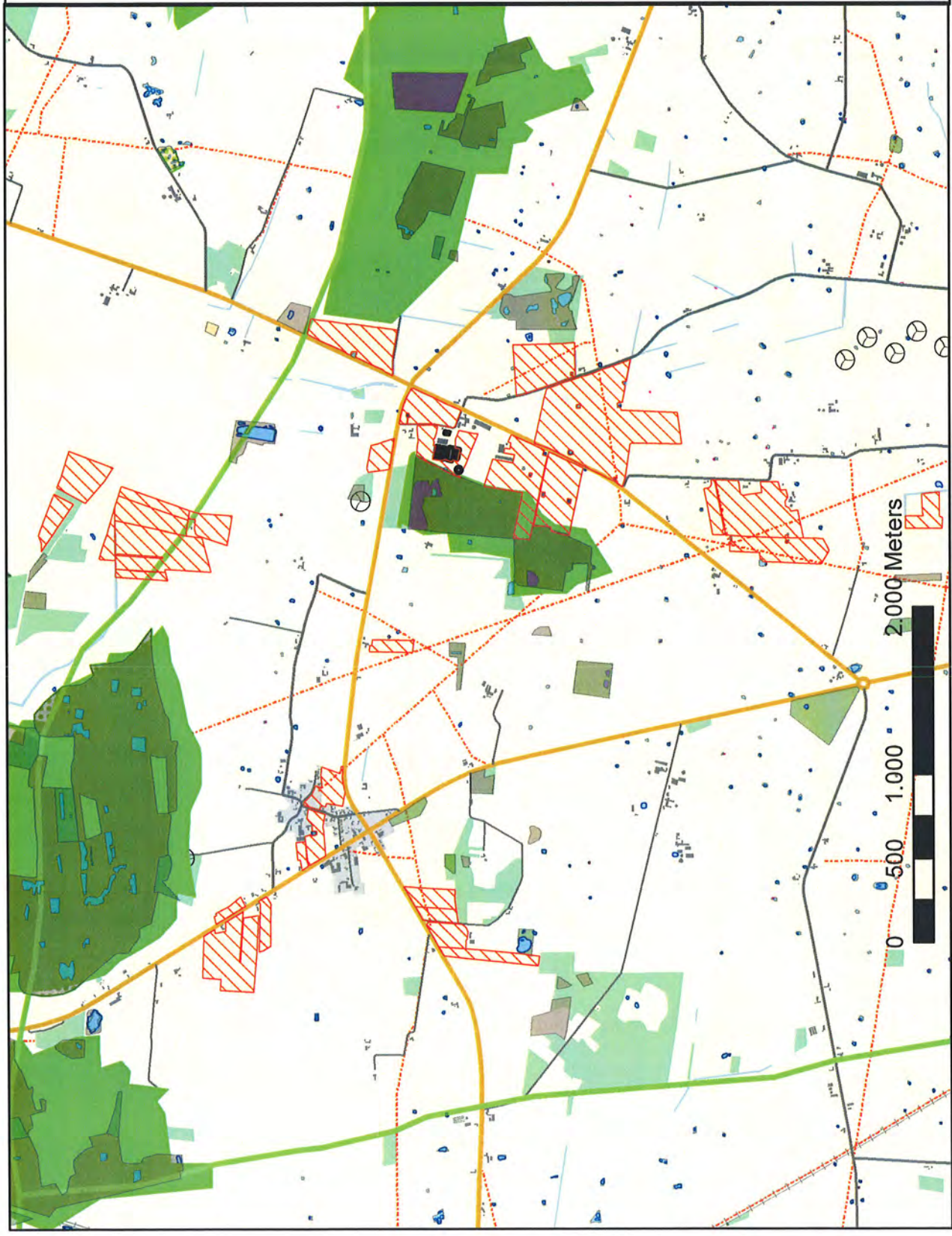

TØNDER KOMMUNE

Signaturforklaring

- arealer_region
- staldafsnit_region
- § 3 beskyttet eng
- § 3 beskyttet hede
- § 3 beskyttet mose
- § 3 beskyttet overdrev
- § 3 beskyttet strandeng
- § 3 beskyttet sø
- Særlig næringsfattig natur
- Naturområder

Bilag: 7
SagsID: 1995369
Adresse: Tyvsevej 12
Dato: 22.10.2009

TØNDER KOMMUNE

Signaturforklaring

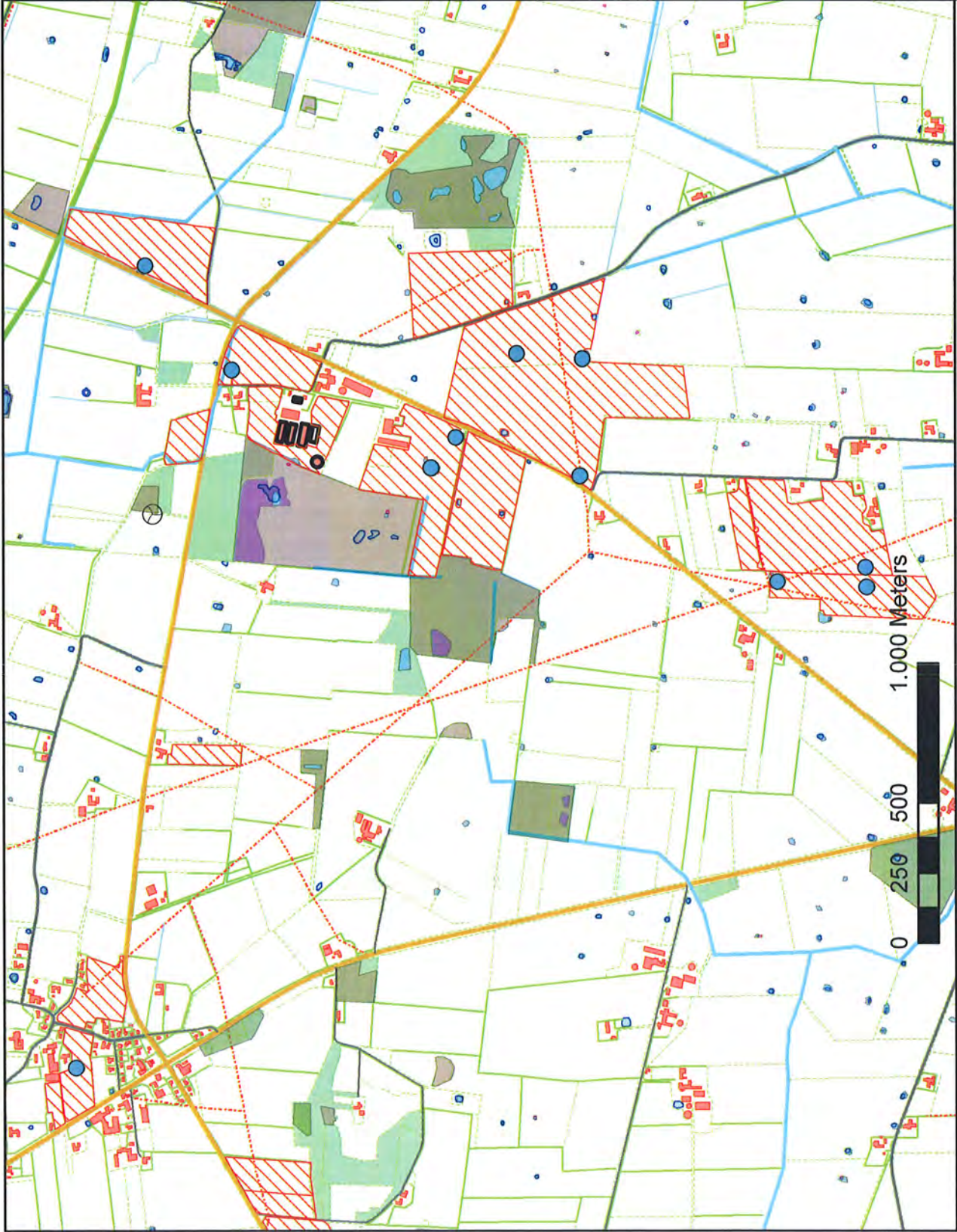
- arealer_region
- staldafsnit_region
- § 3 beskyttet eng
- § 3 beskyttet hede
- § 3 beskyttet mose
- § 3 beskyttet overdrev
- § 3 beskyttet strandeng
- § 3 beskyttet sø
- § 3 beskyttet vandløb

Bilag: 8.1

SagsID: 1995369

Adresse: Tyvsevej 12

Dato: 22.10.2009

TØNDER KOMMUNE

Signaturforklaring

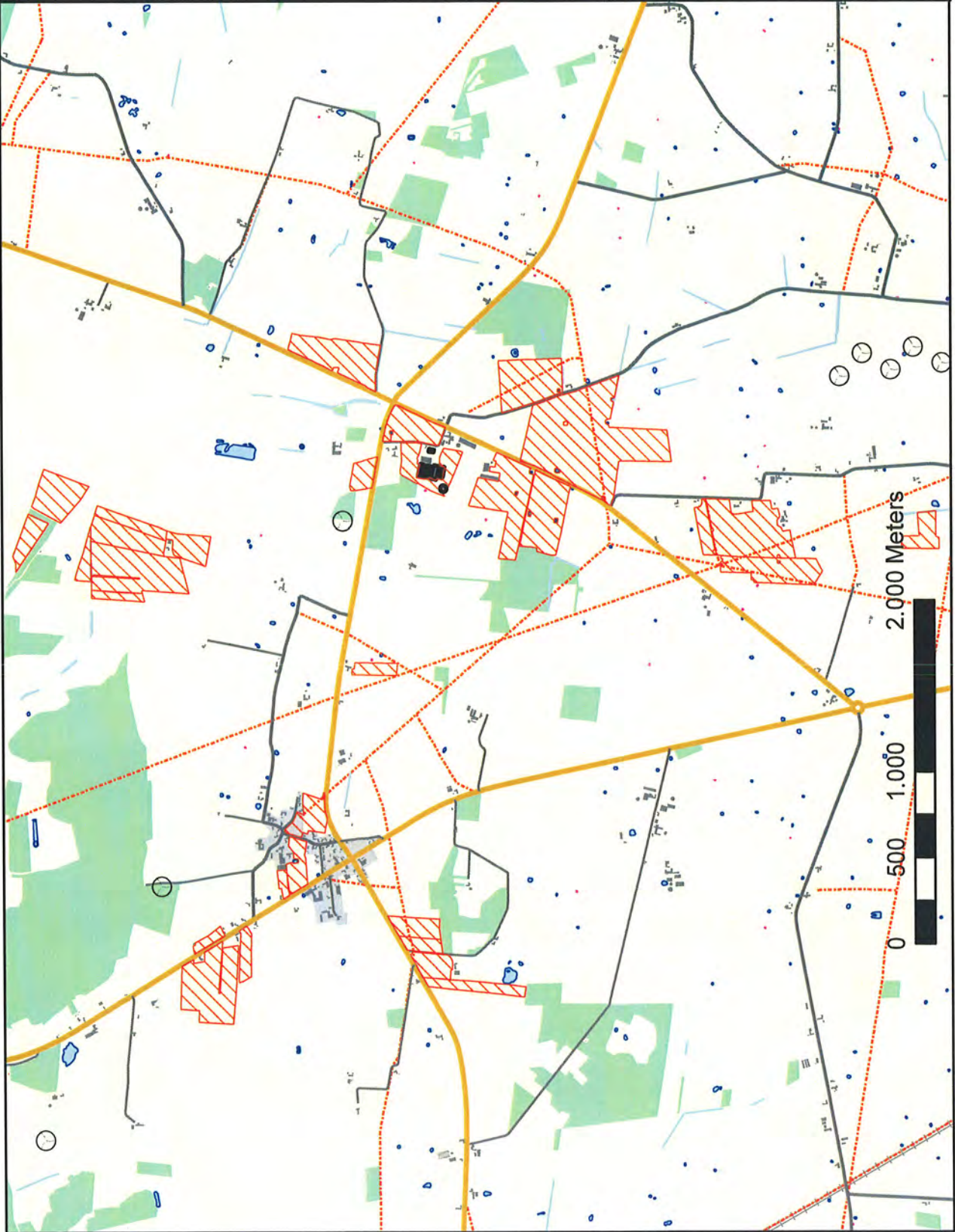
- arealer_region
- staldafsnit_region
- Nitratklasse 1
- Nitratklasse 2
- Nitratklasse 3
- Fosforklasse II
- Fosforklasse I og III

Bilag: 8.2

SagsID: 1995369

Adresse: Tyvsevej 12

Dato: 22.10.2009

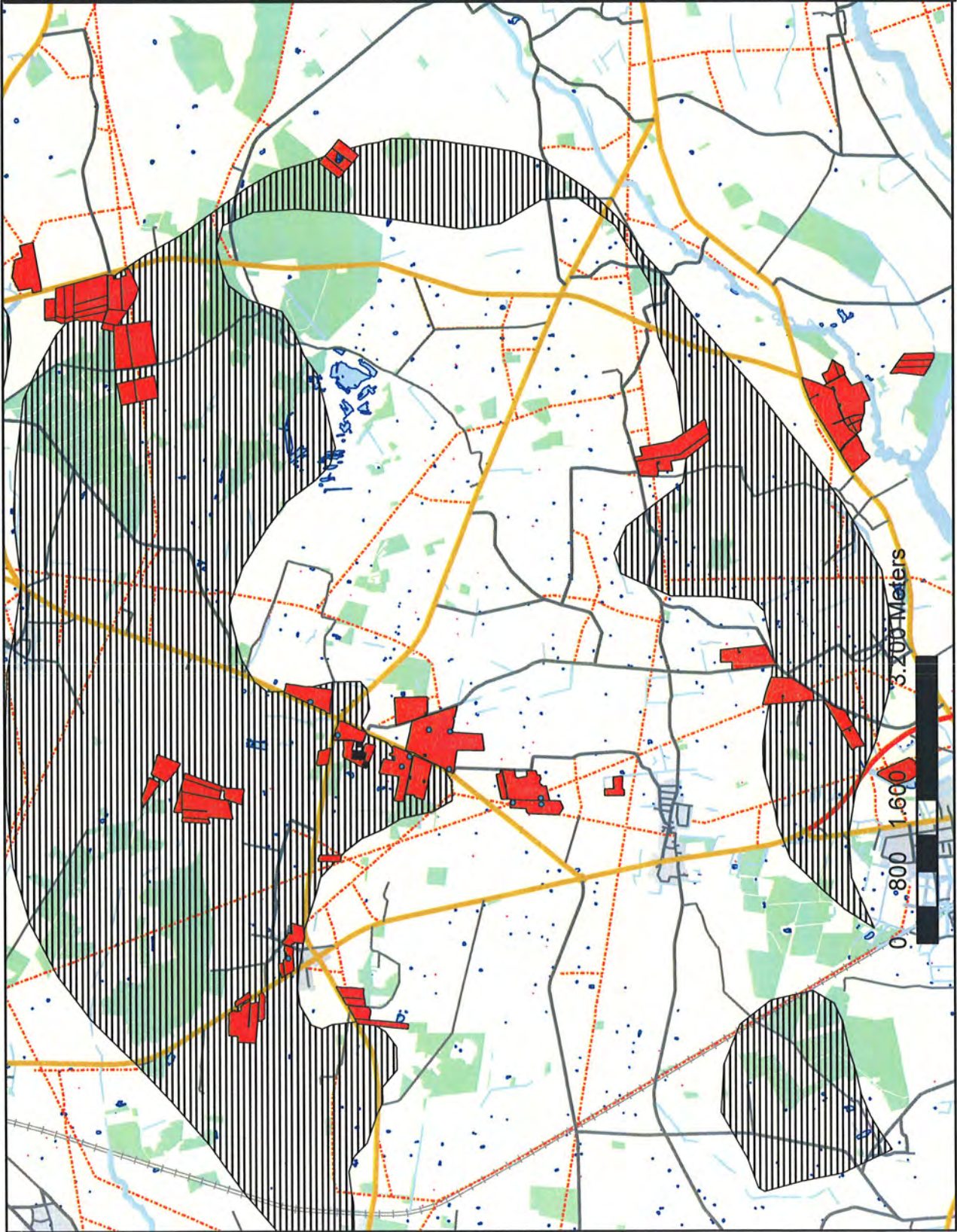

TØNDER KOMMUNE

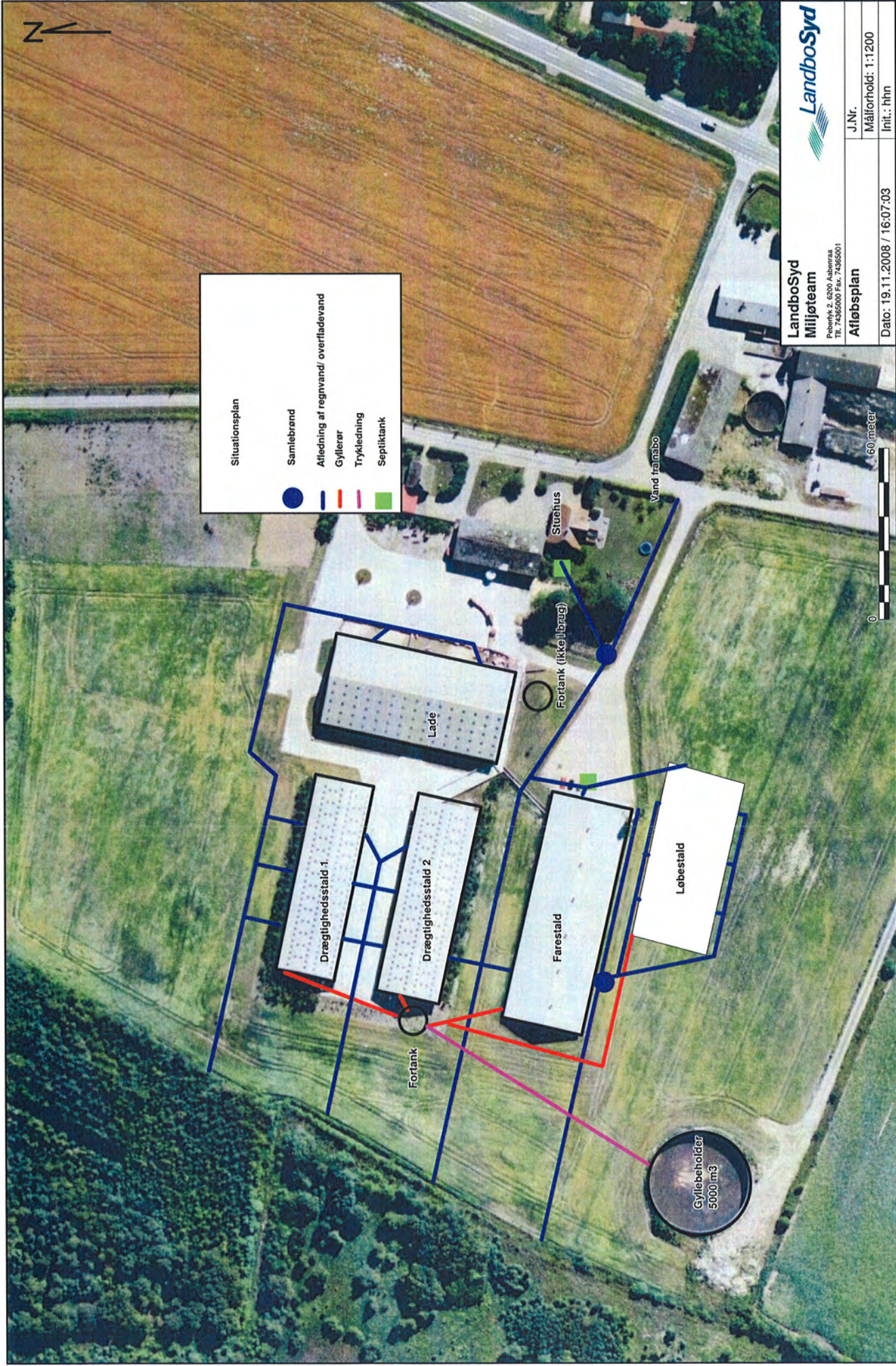
Signaturforklaring

- arealer_region
- staldatsnit_region
- Nitrattfølsomme indvindingsoplande

Bilag: 9
SagsID: 1995369
Adresse: Tyvsevej 12
Dato: 22.10.2009

LandboSyd
Miljøteam
Plebyk 2, 6200 Aabenraa
Tlf. 74385000 Fax. 74385001

Afløbsplan	J.Nr.
Date: 19.11.2008 / 16:07:03	Målforhold: 1:1200
	Init.: hhn

LandboSYD

Peberlyk 2, 6200 Aabenraa
Tlf. 74365000 Fax. 74365001

Ejede og forpagtede arealer
Kørselsruter med gylle
Dato: 18.06.2009 / 09:39:44

J.Nr.
Målforhold: 1:25000
Init.: bbp

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100
1250 meter
© 2009 Copyright COWI

TØNDER KOMMUNE

Signaturforklaring

 arealer_region

Bilag 13
Aftalearealer
Åbenråvej 5
Dato: 22.10.2009

